

NOTULEN

Voorzitter: dhr. R.T. Metz
Griffier: mevr. M.A.C. van Esterik

1. Opening

VOORZITTER: Goed, dames en heren van de raad, mag ik u vragen om uw plekken in te nemen? Dames en heren, zou ik u mogen vragen om de onderlinge beraadslagingen te staken? Ook de Partij van de Arbeid en de publieke tribune. Kennelijk hebben we er zin in vanavond, dat is mooi. Het is nogal windstil buiten. Desalniettemin spreken wij spreken vandaag op 7 november. We hebben vanavond een oordeelsvormende bijeenkomst van de gemeenteraad van Soest. Vanavond is vooral de begroting over 2025 aan de orde. Alle raadsfracties geven strakjes in de volgorde waar we van tevoren over geloot hebben, hun algemene beschouwingen. Daarin geven ze al dan niet al richting hoe ze tegen de begroting aankijken, en stellen eventuele politiek-bestuurlijke vragen aan het college. We hebben altijd een agendapunt op de agenda. Dat heet: spreekrecht voor een niet eerder aan de orde geweest zijnde onderwerp. Daar heeft zich iemand voor gemeld, namelijk de Actiegroep Veilige Dalweg. Om een bijdrage aan dit agendapunt te leveren, wil ik meneer Tol uitnodigen om van de publieke tribune naar het spreekgestoelte te gaan. Meneer Tol, als u het knopje indrukt, heeft u het woord.

2. Spreekrecht

DE HEER TOL (INSPREKER): Geachte raadsleden, college van B en W, aanwezigen, en waarschijnlijk de kijkers achter de computer. Ondergetekende en de overige leden van de Actiegroep Veilige Dalweg, zijn u zeer dankbaar voor het geboden spreekrecht. Vier jaar geleden stond ik hier ook te pleiten voor oplossingen. Met 250 handtekeningen van verontruste omwonenden om aandacht te vragen voor de onveilige situaties op de Dalweg. Na goed overleg met uw Afdeling Verkeer, heeft de actiegroep tot op heden enkele nuttige technische verbeteringen kunnen bereiken. Voor de veiligheid, het woon- en leefklimaat is nog zeker één rigoureuze ingreep nodig. Ik vraag even om de eerste prent. Hier zit u van te kijken. In 1950 kon ik hier nog onbekommerd rondwandelen. Zelfs op gewone klompen. U ziet het, de vernieuwingen dienden zich aan. De foto is namelijk later dan 1950. Er staat een landmeterspaaltje. Daar zien we de onvermijdelijke verandering al. De aanleg van een weg ten behoeve van de broodnodige woningbouw. Het zij zo. Foto twee graag, de situatie thans. Het is iets drukker geworden om het heel eufemistisch te zeggen. Veel flatwoningen en enorme verkeersbewegingen. Die drukte zal niet afnemen, want er zijn diverse bouwprojecten in het verschiet bij de voormalige sporthal, het politiebureau, en op de Albert Cuyplaan. Aan beide zijden, zowel oost als west. De kruising biedt nu al grote problemen vanwege de ongelijke rechten bij het afslaan en oprijden, alsmede langzaam en snel verkeer. Er zijn geen fatsoenlijke afslagmogelijkheden. Het is misschien wat overdreven gezegd, maar oversteken is een vorm van Russische roulette spelen. Zeker voor de kwetsbare fietsers en voetgangers. Dit schreeuwt om een rotonde, omdat er gefaseerd afgewikkeld kan worden met voor ieder gelijke rechten en veiligheidswaARBorgen. Zie ook de andere rotondes bij de Steenhoffstraat, Beukenlaan, en de Koningsweg. Een snelle realisatie is geboden. Voordat de nieuwe bouwontwikkelingen aanvangen om zo ook het bouwverkeer goed te geleiden. Een rotonde is verder een natuurlijke hindernis voor de veelal nachtelijke wegpilaren. Vooral als de flexflitser elders is. Dat zoiets het nodige kost, begrijpen wij ook wel. Ik hoor bedragen noemen van 5 ton ofwel eenmalig per inwoner € 11,11. Dat is een leuk getal. Voor het gemakkelijke rekenen we 45.000 inwoners, maar we hebben er meer. Ik zeg: dit is een concreet project van feitelijk achterstallig onderhoud. Dat mag niet verzanden in bijvoorbeeld mobiliteitsvisies en dat soort zaken. Verder wil ik u in deze nadrukkelijk op pagina 17 wijzen van de toelichting bij de Begrotingsstukken 2025. Citaat: denk ook aan de effecten van meer woningen op onze mobiliteit. Dat nemen we mee in de omgevingsprogramma's. Zo zullen we duidelijk maken dat we bij projecten ook budgetten moeten ramen voor bovenwijkse voorzieningen, zoals verkeersmaatregelen. Ik zeg: komma, lees: rotonde, kruising Dalweg, Albert Cuyplaan. U helpt er ook de iets verder wonende Soesters mee, want wie moet er niet over het centraal gelegen Dalweg? Met een voortvarende aanpak kan wellicht het een en ander voor het gemeentelijke jubileumfeestje over vier jaar gerealiseerd worden. Bijvoorbeeld met de stellig noodzakelijke

**Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028**

verplaatsing van de muzikantengroep van Piet Riethoven naar de rotonde zelf. Dan heeft u een prachtige plek voor een rondedans in het centrum van Soest. Ik wil afsluiten met een envelop ter aansporing. Hierbij in de enveloppe een bescheiden startfonds van € 500. Ik wil u niet omkopen, maar het is aan u om die drie nullen erachter te zetten. Ik dank u zeer voor uw aandacht. VOORZITTER: Blijft u nog even staan, want ik ga kijken of er vanuit de raad behoefte is aan toelichtende vragen. Ik zie in ieder geval eentje vanuit de fractie van GroenLinks.

DE HEER DE RUIJTER (GL): Ik zit hier direct naast u.

DE HEER TOL (INSPREKER): Zo dichtbij.

DE HEER DE RUIJTER (GL): Dank u wel voor uw humorvolle en uit het hart gegrepen bijdrage. U vraagt om een rotonde, dat is duidelijk. Het zal u en ons duidelijk zijn dat het enig geld en tijd kost. Heeft u al ideeën om in de tussentijd deze kruising nog veiliger te maken? Tijdelijke maatregelen die misschien nu al kunnen helpen?

VOORZITTER: Meneer Tol.

DE HEER TOL (INSPREKER): Mijns inziens zouden we met de Afdeling Verkeer over de onduidelijkheden in de voorrangssituatie moeten overleggen. Ik heb het van de week nog eens uitgetoetst. Er kwamen wat lichten bij mij achter die in de auto schijnen, hoor. Met name bij de Albert Cuyplaan, want op een bepaalde plek staat er bij de Rubenslaan een bordje 'voorrangskruising'. De hele Dalweg heeft niet het oranje bordje 'voorrangsweg'. Hoe moeten we nu die plateauverhogingen interpreteren? Dat is behoorlijk onduidelijk.

VOORZITTER: Dank u wel voor uw antwoord. Zijn er nog andere vragen vanuit de gemeenteraad? Ik zie meneer Paul vanuit GGS.

DE HEER PAUL (GGS): Goedenavond, dank u wel voor uw betoog. U heeft het over één rotonde. Denkt u dat het genoeg is of dat het niet de zaak naar de Rubenslaan en de Van Goyenlaan verplaatst? Er zijn alleen al op dat stuk nog een paar afslagen.

DE HEER TOL (INSPREKER): Een enkele afslag lijkt me niet zo'n probleem. Ik noemde het net en u noemt hem ook: de Rubenslaan. Daar staat een bordje 'voorrangskruising'. Daar wordt bij de diverse wegen met eenrichtingsverkeer gewerkt. Dus dat is niet zo woest intensief. Het zit hem juist op die top bij de Albert Cuyplaan, en het ongefaseerd over moeten steken op goed geluk.

VOORZITTER: Uw punt is duidelijk. Ik kijk rond. Als er verder geen vragen zijn, dank ik u voor uw bijdrage aan deze avond, meneer Tol. U mag weer op de tribune plaatsnemen.

DE HEER TOL (INSPREKER): Ik dank u. Ook namens de groep.

3. Fracties geven hun oordeel over de begroting

VOORZITTER: Fijn, hartelijk dank. Goed, dan gaan wij naar de behandeling van de begroting. Ik heb gezien dat er nog andere mensen op de tribune zijn die er in ieder geval voor het vorige onderwerp waren. U mag rustig blijven zitten. U mag ook rustig de zaal verlaten. De spreker begrijpt dat het niet vanwege een gebrek aan inspiratie is in de bespreking. We hebben de volgorde geloot waarin de Algemene Beschouwingen worden gehouden. De volgorde is: eerst de fractie van GroenLinks, dan D66, BurgerBelangen, en de VVD. Gevolgd door de ChristenUnie-SGP, POS, CDA, Soest 2002, en GGS. Tot slot wordt het afgesloten door de Partij van de Arbeid. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Suijkerbuijk. Zij spreekt namens de fractie van GroenLinks.

MEVROUW SUIJKERBUIJK (GL): Dank u wel. Schijnbaar is mijn speech zo inspiratieloos dat mensen al aan het begin weglopen. Toch een tegenvaller. Laten we positief beginnen, want dat heb ik altijd netjes geleerd. Wat de leesbaarheid van het stuk betreft, zijn ook dit jaar weer stappen gezet. Begrippen waar ik als professioneel leek in mijn normale werk niet mee te maken krijg, worden duidelijk toegelicht. Mijn dank daarvoor. Verder onze complimenten dat in het financiële hoofdstuk het woord 'ravijnjaar' slechts één keer genoemd wordt. Daar zijn wij zeer blij mee. Hopelijk zonder beschuldigd te worden van fat-shaming, zijn we toch verheugd dat ons morbide obesitas spaarvarken -zoals mevrouw Flinterman hem zo beeldend noemde -eindelijk op afslankcursus gaat. Wij waren ook verheugd om te zien dat het aantal kinderen met een taal- en/of ontwikkelingsachterstand die de weg naar de voorschoolse opvang weten te vinden, flink is gestegen. Juist door te investeren in vroegsignalering. Het laat zien hoe investeringen op de juiste

**Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028**

plek een groot verschil kunnen maken. Dat brengt mij tot mijn eerste vraag. Er is opnieuw sprake van onderuitputting in het innovatiebudget op het sociaal domein. Als gevolg daarvan wordt er gekort op dit budget. Waarom heeft het college gekozen voor vermindering van het budget, in plaats van het stimuleren van innovatie? Zo ziet GroenLinks genoeg ruimte om het werk aan een rook-en nicotinevrije generatie te intensiveren. Waar weer ruim budget voor wordt gevraagd, is de viering van 1.000 Jaar Soest. Als geschiedkundige ben ik zeker voorstander van het gezamenlijk vieren van onze rijke geschiedenis. Echter, een budget van 1 miljoen vragen zonder dat wij weten waar dat aan wordt besteed, roept bij mijn fractie wat vragen op. Voor dit geld kun je namelijk zowel Lady Gaga, Armin van Buuren, als onze eigen Soester trots Within Temptation laten optreden. Als ik de toezegging krijg dat deze laatste band komt optreden, heb je mijn persoonlijke steun voor dit budget. De rest van mijn fractie blijft vragen houden. Ze hebben een iets minder goede muzieksmaak. Ten eerste, waar wordt dit bedrag aan besteed? Wat zijn de doelstellingen waarop wij het college straks kunnen controleren? En waarom wordt dit nu al aan ons voorgelegd en niet pas als er een plan ligt? Dit zien we namelijk meer terugkomen in het stuk. Eerst om een budget vragen om vervolgens pas met plannen en doelstellingen te komen. Er wordt 4 miljoen gevraagd voor onze maatschappelijke opgave. De beschrijving is dat het college met voorstellen naar de raad kan komen, wanneer er mogelijkheden zijn om een extra impuls te geven aan de maatschappelijke opgave. Wij vinden deze formulering ronduit vaag. We zien hierin een ondermijning van de kaderstellende en controlerende rol van de raad. Een budget zonder concrete kaders, maakt het voor ons als raad onmogelijk om te controleren of dit geld doelmatig wordt besteed. Het doel is immers niet bekend. Dus ook hier de vraag: waarom wordt er aan ons als raad nu al om een budget gevraagd, terwijl er nog geen plannen zijn? En is de tijd van plannenmakerij sowieso niet voorbij, aangezien het college al op driekwart van haar rit zit? College, waar blijven uw doelen? En over doelen gesproken, de Global Goals. De kosten hiervoor zijn € 50.000 om te onderzoeken wat we met de Global Goals willen bereiken. Dit is een oprechte vraag: college, spant u niet het paard achter de wagen? De goals zijn er om naartoe te werken. Zij zijn het doel. De naam zegt het al. De goals zijn geen apart beleidsdoel, maar moeten integraal verankerd worden in alle gemeenschappelijke beleidsdoelen. Dus waarom deze dure tussenstap? Dezelfde integraliteit missen we ook in klimaatadaptatie. Wij zien bar weinig terug van de overgenomen aanbevelingen van de Rekenkamercommissie over klimaatadaptatie eerder dit jaar. In deze begroting komen bomen bijvoorbeeld alleen voor wanneer moet worden benoemd hoeveel geld ze kosten. Nergens kunnen wij lezen dat bomen een belangrijke rol spelen in de oplossing van hittestress, watermanagement, CO₂-opslag, vergroting van de biodiversiteit, en fijnstofreductie. Als kers op de taart verbetert het ook nog de psychische gezondheid van onze inwoners. Een cruciale schakel in heel veel processen. Waar kunnen wij terugvinden welke functie bomen hebben in de integrale klimaatadaptatie die beloofd werd naar aanleiding van het Rekenkamerrapport? Waarom worden bomen onder het kopje klimaatadaptatie überhaupt niet genoemd? College, bent u bereid om in het vervolg de staat van de Soester bomen op zijn minst als indicator aan de toekomstige begrotingen toe te voegen? In de begroting daagt u ons uit om sturing te geven. Welke kansen willen wij grijpen voor de geraamde 4 miljoen? Wat ons betreft, wordt dat minimaal 4,5 miljoen. Wij hebben daarin vier uitvoeringsafspraken als voorstel. Versnelling van de grootschalige isolatie van huurwoningen. Conform de aanbevelingen van de Rekenkamer tot samenhangende en niet ad hoc versnipperde klimaatmaatregelen komen. In ons dorp meer ruimte voor de fiets, minder voor de auto. Opnieuw conform de overgenomen aanbevelingen van de Rekenkamercommissie. En meer werk aan vroegsignalering en preventie binnen het sociaal domein. Met name voor jongeren door onder andere serieus werk te maken van rookpreventie. Het allerliefste zien wij eerst plannen. Het liefste onze eigen plannen en dan het budget, in de juiste volgorde. Tot zover.

VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Suijkerbuijk. U sprak namens de fractie van GroenLinks. Ik kijk naar de fractie van D66. Ik zie dat mevrouw Welschen zich namens die fractie bij het spreekgestoelte meldt.

MEVROUW WELSCHEN (D66): Dank u wel. Daar is die dan. Ons eens zo indrukwekkend financieel vangnet is na een hele brute Ozempic-kuur verworden tot een uitgemergeld spaarvarken. Binnen een jaar zijn we gegaan van een gezond algemeen reserve naar een potje dat geen zuchtje tegenslag meer aankan. Alles goed en wel wat, want niet voor niets was het obees spaarvarken ons pijnpunt. Het is goed en wel als die financiële aderlating een grote maatschappelijke meerwaarde oplevert, maar helaas is dat in onze ogen niet het geval. Dat komt omdat het college keer op keer op de dagkoersen afgaat. Ze slaagt er maar niet in om op visie te sturen, planmatig te werken en de basis op orde te brengen, zoals de inwoners van deze gemeente zouden mogen verwachten. Voorzitter, D66 vraagt bij herhaling van het college: breng de basis op orde. Bouw aan een degelijk fundament gebaseerd op feiten en de werkelijkheid, in plaats van generieke roze wolken vol wensdenken. Graag benoemen wij een aantal bouwstenen van die basis die in de begroting wel worden genoemd, maar naar de mening van onze fractie te weinig gewicht hebben

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028

meegekregen in uw plannen. Om te beginnen uw eigen project om de basis op orde te brengen. Bouwen aan vertrouwen. Alle doelstellingen uit het plan zouden in 2024 behaald moeten zijn. Vanaf 1 januari gaan we de opgaven vormgeven. Gericht werken op basis van een heldere visie en een sterk ambtelijk politiek-bestuurlijke samenwerking. D66 is meer dan benieuwd hoe ver het college is en ziet graag een gedegen statusupdate en toekomstperspectief tegemoet. Onze fractie verwacht de evaluatie in ieder geval in de eerste helft van 2025. We horen graag een reactie van het college om in te kunnen schatten of we hiervoor een motie zullen indienen. Die ene alinea met de vijf regels over de gewenste € 4 miljoen is al eerder genoemd. Een paar maanden geleden sprak het college met deze raad over ombuigingsscenario's. Blijkbaar een nieuw woord voor bezuinigingen. Nu wordt er een bedrag van ineens € 4 miljoen gevraagd, zonder een spoor van onderbouwing. Hoe denkt het college dit aan de inwoners te kunnen uitleggen als tegelijkertijd hun vaste lasten stijgen? Graag horen wij van het college waar deze ruimte ineens vandaan komt. Waarvoor deze gelden bedoeld zijn, net als GroenLinks dat vroeg. En waarom werd een onderbouwing niet nodig geacht? Voor het sociaal domein zijn we al twee jaar bezig met het vormgeven en tentoonstellen van een 'roze wolk' visie. Het beloofde uitvoeringsprogramma en de evaluatie zijn nog steeds nergens te bekennen. We zullen daarom een motie indienen om het uitvoeringsprogramma van 2025 zo spoedig mogelijk te kunnen ontvangen om er vervolgens met elkaar over in gesprek te kunnen gaan. Ook verwachten wij dat de inschrijvingsprocedure voor basisscholen eindelijk op de website komt te staan, zoals een jaar geleden al was toegezegd door dit college. De kinderen uit de taalklas krijgen geen plek in het regulier onderwijs. Scholen handelen niet volgens de wet. En de gemeente dwingt ook geen uniform beleid af. Voorzitter, dit is in onze ogen een abc'tje. Dat is een hele leuk woordgrap. Graag een reactie en een toezegging van het college met een harde datum. Een tip: het is gewoon over te nemen van de gemeente Amersfoort. Het wordt haast Cruijffiaans simplistisch als we het hebben over de voor- en vroegschoolse opvang. Sorry, educatie, al eerder genoemd door GroenLinks. Als je de basis in het sociaal domein op orde wilt hebben, begin je aan de basis. Dus bij het jonge kind. Het college zegt vooral te willen monitoren, terwijl de kwaliteit tekortschiet. Geen warme overdracht tussen peuteropvang en basisschool, minimale controle, een inefficiënt aanbod, en weinig zicht op ontwikkeling. Zoals de onderwijsinspectie in 2022 al in Soest constateerde. De inspectie adviseert de gemeente om regie te nemen, maar het college kijkt toe. Graag horen wij van het college hoe zij ervoor gaan zorgen dat de afspraken uit het Onderwijsachterstandenbeleid 2024-2026 daadwerkelijk worden uitgevoerd. Zo stromen kinderen na de basisschool niet door als doelgroepkind, maar als zorgleerling. Vanaf daar is het een klein stapje naar het volgende punt, de Jeugdhulp. De hulp aan kwetsbare kinderen en jongeren is sinds dit jaar ondergebracht bij Met Maya. Die werkt met een regionaal budget van € 70 miljoen. Toch hebben wij nauwelijks inzicht in hoe dat wordt ingezet. Nu blijkt er een verbeterplan te zijn geschreven voor een organisatie die nog geen jaar oud is. Voor ons is dit ronduit schokkend. Zolang de focus op de interne organisatie ligt, ligt die niet op kinderen. Graag een toezegging van het college dat de raad het verbeterplan ontvangt voor 1 december. Intussen geven we meer geld aan de sociale teams die werk van Met Maya overnemen. Dat kan een positief vliegwieleffect hebben, dat snappen wij. Snelle inzet van lokale teams kan dure langdurige zorg in de toekomst voorkomen. Dat heeft een financieel voordeel, maar bovenal een emotioneel voordeel voor kinderen. Kan het college toelichten hoe we dit gaan monitoren? Dat de investering daar daadwerkelijk een vliegwieleffect teweegbrengt, zodat we weten of de investering ook de moeite waard is. Temeer omdat de leiding over deze teams bij BBS ligt die binnenkort een reorganisatie door zal maken. Met Maya in een verbetertraject, 900 kinderen op de wachtlijst, en BBS in een reorganisatie. In welke solide handen ligt onze jeugdhulp? Dan hebben we het nog niet over de wachtlijsten bij Veilig Thuis, gebrekkig leerlingenvervoer, en de landelijke conclusie dat ouders en kinderen nauwelijks inspraak hebben op de hulpverlening. Tot zover de waarde van een mooie visie. Het fysiek domein. Daar is het dit college gelukt om tot een politiek compromis te komen als het gaat over potentiële woningbouwlocaties. Of wij ons in de plek, de onderbouwing, en het proces kunnen vinden, is van een later moment. Een andere lang uitstaande belofte is het brandveilig maken van het woonwagenkamp op de Meent. Het ontbreken van beleid en de uitvoering ervan heeft geleid tot een gevaarlijke situatie. Die moet worden hersteld. D66 wil graag voorkomen dat die situatie zich weer gaat voordoen. Het verbaast ons dat in de begroting niets is opgenomen over beleid dat daarvoor gaat zorgen. Onze fractie zal daarom een amendement indienen om te waarborgen dat beleid en opvolging structureel op orde komt. Gemeenschapsgeld inzetten voor de aanpassing en verbetering aan privé-eigendommen is in onze ogen verre van wenselijk. Daarnaast lijkt het onze fractie geen goed plan dat de gemeente zich opwerpt als huisjesmelker. Het plaatsen en verhuren van woonwagens is geen taak van de gemeente. Voorzitter, deze begroting is voor ons wederom een vergaarbak van wensen, ideeën en half uitgewerkte plannen, met de Global Goals als nutteloze versiering. Net als de afgelopen twee jaar zegt D66 wederom: kies koers en focus op een stevige basis. Er is niets mis met een oebes spaarvarken op dieet, maar wel verantwoord en weloverwogen. Dank u wel.

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028

VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Welschen sprak namens de fractie van D66. Ik geef het woord aan de heer Baks. Hij spreekt namens de fractie van BurgerBelangen Soest-Soesterberg. Meneer Baks.

DE HEER BAKS (BURGERBELANGEN): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, collega's, wethouders en overige belangstellenden hier en thuis. Vorig jaar begonnen we onze algemene beschouwingen als volgt: de algemene beschouwingen in een situatie uitspreken waarbij democratieën in landen die door oorlog zijn getroffen op hun grondvesten doen schudden. Het laat ons zien dat vrijheid en democratie iets bijzonders is. Einde citaat. Voorzitter, dat gold niet alleen vorig jaar. We hadden toen de oorlog Rusland en Oekraïne voor ogen. Daar komt nu in ieder geval de situatie in het Midden-Oosten bij. Gaza, Israël, Libanon, Iran. Om nog maar niet over al die landen of delen ervan te spreken, waar natuurrampen zich voltrekken of terreuraanslagen plaatsvinden. En wij? Wij doen ons uiterste best om met elkaar mensen bij de democratie te betrekken. Eén dag per jaar De Dag van de Democratie. Een broodnodige traditie die we zeker voort moeten zetten. Hulde aan het griffieteam, maar 21 mensen op de been is minstens een vijfde van wat we in onze gemeente op de been moeten kunnen brengen. Er is duidelijk nog genoeg werk aan de winkel. Zeker als we als doelstelling hebben dat iedereen meetelt. Meetellen is de eerste stap, meedoen de tweede. Het meedoen brengt ons op twee aandachtspunten. Allereerst, de mensen die namens onze samenleving als uitgezonden soldaat meededen. Nu veteranen, met of zonder alle traumatische ervaringen. In een gesprek wat wij samen met Soest2002 over dit onderwerp met de portefeuillehouder hadden, is aangegeven dat hierover een gesprek met het bestuur van Stichting 4 en 5 mei is geweest. Wij vernemen graag van de portefeuillehouder of de gesprekken met het bestuur van de Stichting 4 en 5 mei al tot concrete plannen van activiteiten voor veteranen hebben geleid. Of dat de portefeuillehouder gebaat is met een motie van een dergelijke strekking. Als tweede gedachtepunt denken wij aan burgerparticipatie. BurgerBelangen hecht eraan dat de inwoners van het begin betrokken zijn bij het plan voor ontwikkeling in hun eigen woonomgeving. Wij juichen het toe dat het college extra middelen wil inzetten om de participatie van de inwoners te vergroten. Daar mag het niet bij blijven. Het moet een voortdurend aandachtspunt zijn en blijven. Daarna wordt die aandacht omgezet in actie. Hoe ziet het college dit? Ondanks de mooie woorden in deze raad om jongeren via een jongerenraad bij de politiek te betrekken, heeft het nog steeds niet tot concrete plannen geleid. Blijkbaar is een uit de raad ingestelde werkgroep een stille dood gestorven. Wellicht komen wij met een motie om een raads werkgroep in te stellen die met concrete voorstellen moet komen. Hoe kunt u als college dit ondersteunen? De raad heeft unaniem een motie ingediend en gesteund. Daarbij werd het college verzocht om een onderzoek uit te voeren naar de haalbaarheid van het realiseren van een turnhal voor de Springbokken samen met zijn Baarnse collega VITA 2000. Dit is gekoppeld aan de nieuwbouw van het Grifland College. Dank aan het college voor de rapportage van een zo breed mogelijk onderzoek. Voor BurgerBelangen heeft u aan de motie voldaan. Gelet op de uitkomsten van het onderzoek, delen wij het standpunt van uw college. Dat is gelet op het gegeven dat een dergelijke hal een investering vraagt van € 1,4 of € 1,7 miljoen. Daarenboven een borgstelling van € 800.000 voor een niet multi-inzetbare hal dat niet gecombineerd kan worden met het Grifland. We delen de zorg van het college dat veiligheid en je veilig voelen een punt van voortdurende aandacht moet blijven. Met name de aandacht voor ouderen. Geconfronteerd worden met nep agenten en zogenoemde bankmedewerkers die de aanwezige bankpasjes proberen te bemachtigen, maakt het nodig dat er een goede voorlichtingscampagne wordt gemaakt. Extra aandacht hiervoor is onze wens. Een vraag aan het college: deelt u ons standpunt? Wat mogen we het komend jaar van u verwachten? In deze tijd waarin de woningbehoefte veel groter is dan het aanbod, blijft betaalbaar wonen een noodzaak. Het college vindt BurgerBelangen wat dat betreft aan haar zijde. Voorzitter, alleen niet op ieder open stuk grond. De groene open stukken vormen de longen voor onze leefbaarheid. Speelplaatsen voor kinderen en uitwaaiplaatsen zijn onmisbaar. Het mag niet zo worden dat het groene in Soest alleen nog op het dorpswepan voorkomt. Nog een korte opmerking over het sociaal domein. Voor ons als raadsleden is het een heel ingewikkeld domein. Daarbij verandert de wet- en regelgeving nogal eens. Ook D66 gaf dat als voorbeeld aan. Zeker met het veranderen van de structuur binnen BBS. Het zou goed zijn als het college weer een raads werkgroep Sociaal Domein in wil stellen, zodat iedere fractie nauw betrokken kan blijven. Voorzitter, u merkt dat deze beschouwingen geen ludieke bijdrage kent. De problematiek waar we voor staan en de situatie om ons heen, zorgt in ieder geval bij ons voor een serieuze inbreng. Wij complimenteren het college voor de voorliggende begroting en meerjarenraming. Met name de wethouder Financiën, samen met de mensen die op de Afdeling Financiën werken. Leesbaar, helder, verduidelijkend. Dit in een tijd waarin de rijksbijdragen voor de uit te voeren taken lang niet toereikend zijn. U heeft de reactie van de raad op de Kadernota gehoord en als richtinggevend gezien voor de begroting. Dank daarvoor. Net als vorig jaar van onze fractievoorzitter geen motie voor het afschaffen van de hondenbelasting. Dat de belasting verlaagd is tot het niveau van de te maken kosten voor het hondenbeleid is voor ons toereikend. Zeker in het licht van het beleid: de vervuiler betaalt. Wij

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028

doen een appèl op alle fracties om waar mogelijk over de eigen grenzen heen te stappen. En met de voorliggende liggende begroting in te stemmen, zolang men niet met een tegenbegroting komt. Met name voor POS zou dit voor het eerst in hun raadsbestaan zijn. Dan is POS echt een afkorting van positief. Voorzitter, afsluitend wensen wij het college en raad Gods zegen toe bij het werk dat wacht. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Baks. U sprak namens de fractie van BurgerBelangen Soest-Soesterberg. Ik geef het woord aan de heer Lobbes. Hij spreekt namens de fractie van de VVD.

DE HEER LOBBES (VVD): Voorzitter, bij de Kadernota 2025 gaven wij aan dat we best wat zorgen hadden over de financiën. Indien nodig zouden we bereid zijn om op de rem te trappen. Het is goed om te zien dat we de begroting voor 2025 sluitend krijgen. Zelfs met een klein plusje lijken te eindigen, hoewel we deels interen op de reserves. Dus vol gas door met de plannen van deze coalitie. Gezien de energietransitie wordt dat waarschijnlijk met een elektrische auto. En mogelijkserwijs moeten we hier en daar voor een overstekende wolf remmen. Het is goed om te zien dat de dienstverlening aan onze inwoners niet wordt versoberd. We blijven investeren in belangrijke thema's als de woningbouw, energietransitie, en het versterken van het sociaal domein. Met 20 vastgestelde bestemmingsplannen voor in totaal 600 woningen beginnen we echt meters te maken. Ook mooi om te zien dat er na een eerdere motie van de VVD, van de nieuwe starterslening gebruik wordt gemaakt. Die sluit beter aan bij de huidige woningprijzen. De woningbouw blijft een van de belangrijkste thema's voor onze inwoners. Dat hebben we kunnen zien aan het grote aantal insprekers op de avond over het bouwen in de rafelranden na 2030. Het is interessant om dit thema ook vanuit onze liberale kernwaarden te bekijken: vrijheid en verantwoordelijkheid. Kunnen jongeren echt in vrijheid hun leven leiden die tot hun dertigste bij hun ouders op zolder moeten blijven wonen? Hebben wij voldoende verantwoordelijkheid om ook voor deze nieuwe generatie een kans op een eigen woning te gunnen? En tevens zorg te dragen voor een prettige groene leefomgeving? Lastige vraagstukken waarover we ons de komende tijd verder gaan buigen. Uiteraard zijn wij en onze inwoners tevreden dat de ozb na jarenlange verhoging niet nog verder verhoogd wordt. Afgezien van een kleine correctie voor de inflatie. Een mooi resultaat, ook voortvloeiend uit ons Coalitieakkoord. Toch zijn onze zorgen niet helemaal verdwenen. We kijken naar de meerjarenplanning van 2026 tot en met 2028 en zien we tekorten ontstaan van zo'n 2 miljoen per jaar. De reserves dalen van 54,6 miljoen in 2024 naar 43 miljoen in 2028, terwijl de schuldenlast oploopt van 68 miljoen naar 124 miljoen. De netto schuldquote stijgt van 27% naar 81%, en de solvabiliteitsratio daalt van 33% naar 21%. In onze ogen wel erg dicht bij de signaalwaarde van 20%. Deze valt nog net binnen de bandbreedte die voor een gemeente als normaal kan worden beschouwd, maar er hoeft maar iets te gebeuren en we komen daaronder. We lezen in de meerjarenplanning ook en ik citeer: dat deze daling het gevolg is van een ambitieus investeringsniveau, waarvoor externe financiering moet worden aangetrokken. Het investeringsniveau zit hem voor een belangrijk deel in de eerder genoemde gevraagde 4 miljoen voor maatschappelijke opgaven. De woningbouw, energietransitie, sociaal domein, en de vluchtelingenopvang. Bij dit laatste punt hebben we in de afgelopen weken interessante ontwikkelingen gezien op landelijk niveau. Daarbij hebben de coalitiepartijen overeenstemming bereikt over een fors pakket aan maatregelen om de asielinstroom te beperken. De minister-president heeft aangegeven dat de Spreidingswet mogelijk dit jaar nog wordt ingetrokken. De VVD heeft eerder aangegeven het vreemd te vinden dat de 400 vluchtelingen die bij het kamp van Zeist in Soesterberg worden opgevangen, niet meetellen in de aantallen van de gemeente Soest. De commissaris van de Koning rapporteert zelfs een getal van 0 voor Soest aan de minister. Terwijl de inwoners van Soesterberg dagelijks 400 vluchtelingen in hun dorp zien rondlopen die tevens hun boodschappen in de lokale PLUS-markt komen doen. Er wordt vaak gesproken van een kloof tussen burgers en politiek. Dit is daar een voorbeeld van, Kafkaësk bijna. We nodigen de commissaris bij deze dan ook van harte uit om met ons een wandeling te komen maken door het mooie Soesterberg. Op die gevraagde 4 miljoen terugkomend, zien wij kansen voor besparing. Tevens is de onderbouwing van de gevraagde 4 miljoen erg summier. Bijna een soort blanco cheque. Een vraag aan het college: wat is de impact op de solvabiliteit als we in plaats van 4 miljoen slechts 3 miljoen begroten voor de maatschappelijke opgaven? Dan nog een vraag ten aanzien van het sociaal domein. We lezen in de begroting over de samenwerking van de uitvoering voor het sociaal domein tussen Baarn, Bunschoten, en Soest. Ik citeer: we verwachten op basis van een eerste inschatting een toename in de kosten van 5 tot 10% ten opzichte van de huidige bedrijfsvoeringskosten. Deze toename van structurele kosten is nodig voor de professionalisering van de vernieuwde uitvoeringsorganisatie. Een vraag aan het college: waarom leidt de voorgenomen samenwerking niet tot synergie en juist tot kostenvoordelen? Verder zijn we tevreden met de verhoogde aandacht voor veiligheid in de begroting. Denk bijvoorbeeld aan de extra middelen voor de Wet Bibob, en de aandacht voor databeveiliging en IT-security. Ten aanzien van IT nog een laatste vraag aan het college. We zien dat er voor de begroting van de RID, de Regionale ICT-dienst Utrecht, een post van 1,9 miljoen voor 2025 wordt opgenomen. Nu zijn zij

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028

inmiddels vijf weken bezig om de iPad van onze nieuwe fractieassistent aan de praat te krijgen. Een vraag aan het college: welk dienstverleningsniveau mogen wij van de RID verwachten voor die 1,9 miljoen? En wordt er ook gewerkt aan het verbeteren van die dienstverlening? Tot slot de turnhal. Allereerst mijn complimenten aan het college voor de uitgebreide informatieset die ze ons hebben gestuurd, naar aanleiding van de eerdere motie tot nader onderzoek. Helaas voor de Springbokken. Wij kunnen op basis van deze stukken niet anders concluderen dan dat het momenteel niet opportuun is om een vervolg eraan te geven. Voorzitter, wij zien uit naar de antwoorden van het college. Wij zullen daarna met ons oordeel over de begroting komen. Dank.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Lobbes. U sprak namens de fractie van de VVD. Ik kijk naar de ChristenUnie-SGP. In dit geval naar mevrouw Walraven- Van Dam, die namens de fractie het woord zal voeren.

MEVROUW WALRAVEN (CU-SGP): Dank u wel, voorzitter. Een aantal weken geleden opende de voorzitter van de Tweede Kamer de vergadering met een gedeelte uit Prediker, een Bijbelboek. Prediker is een wijsheidsboek. Ook ik wil vanavond graag beginnen uit het boek Prediker. Een ander gedeelte en een andere vertaling. Alles heeft zijn tijd. Voor alles wat er gebeurt, is een uur. Een tijd voor alles wat er is onder de hemel. Er is een tijd om geboren te worden en een tijd om te sterven. Een tijd om te planten en een tijd om te rooien. Er is een tijd om te doden en een tijd om te helen. Een tijd om af te breken en een tijd om op te bouwen. Er is een tijd om te huilen en een tijd om te lachen. Een tijd om te rouwen en een tijd om te dansen. Er is een tijd om te beminnen en een tijd om zich te onthouden. Een tijd om te omhelzen en een tijd om af te weren. Er is een tijd om te zoeken en een tijd om te verliezen. Een tijd om te bewaren en een tijd om weg te gooien. Er is ook een tijd om te scheuren en een tijd om te herstellen. Een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken. Er is een tijd om lief te hebben en een tijd om te haten. En er is een tijd voor oorlog en een tijd voor vrede. Tot zover Prediker. Mooie woorden, waarschijnlijk 3 à 4000 jaar oud die voor eenieder herkenbaar zijn. Woorden die ons wijsheden en inzichten geven over de wereld waarin we leven. Als we naar de begroting kijken, zijn wij als ChristenUnie-SGP positief over deze begroting. Het is niet alleen een goed leesbare begroting. Ook inhoudelijk kunnen we ons vinden in uw voorstellen, waarvoor dank. Speciale dank aan de makers van het hoofdstuk over het sociaal domein Sport, Kunst, en Cultuur. De doelen, acties, en de evaluatie maken dit een goed en duidelijk stuk. Zoals altijd blijven er wat vragen over. Daarvoor nemen we nu wat spreektijd. Bij de bestuurlijke inleiding lezen we dat er 4 miljoen uit de algemene reserve wordt gehaald. U wilt deze financiële impuls inzetten om daarmee kansen te grijpen, projecten waar mogelijk te versnellen, en innovaties in gang te zetten. Onze vraag hierbij is: welke kansen verwacht u zoal? En zijn er al projecten bekend waar u gaat versnellen? Kortom, zijn er al concrete plannen? Hoe worden wij als raad erbij betrokken? Mooi dat er een budget gereserveerd gaat worden voor het duizendjarig bestaan van Soest. Wat ons tegenviel, is dat wij in deze begroting niets kunnen vinden over hoe wij in 2025 onze tachtigjarige vrijheid gaan herdenken. In deze onrustige tijden zien we dat oorlog en dichtbij zijn en vrede soms ver weg lijkt. De ChristenUnie-SGP hecht er juist in deze spannende tijden waarde aan dat we in 2025 de vrijheid herdenken, en vieren dat de oorlog 80 jaar geleden werd beëindigd. Landelijk gaat dit gebeuren en lokaal zouden wij dit feest ook willen vieren. Is het mogelijk om een gedeelte van het budget van Soest 1.000 Jaar vrij te maken voor een mooie herdenking van 80 jaar vrijheid? Bij het Programma Veiligheid zijn we als fractie zeer enthousiast dat naast het IVP het Beleid Mensenhandel een belangrijk richtsnoer is voor de komende periode. Bij het Integraal Huisvestingsplan lezen we dat er bij de Postiljon in Soesterberg is gestart met een verkennend onderzoek naar het benodigde programma voor de nieuwbouw. Onze fractie vindt dit proces erg lang duren. Het geduld wordt heel erg op de proef gesteld. Is er geen mogelijkheid om dit proces te versnellen? Een goed onderwijsgebouw mag meer urgent worden. Bij het deelprogramma Wonen lezen we iets over wonen met zorg voor ouderen. U schrijft dat er een werkagenda is opgesteld in het najaar van 2024. In 2025 gaat deze werkagenda uitgevoerd worden. Kunt u ons iets meer vertellen waaraan u denkt over wonen met zorg voor ouderen? We zien een stijging van de afvalkosten. Onze vraag is of het bekend is waarom deze kosten zo hoog zijn. Heeft dit te maken met de voorscheiding? Het systeem zoals we het nu hanteren? Gaat dit wel helemaal goed? Of wordt er ook nagedacht over andere manieren van scheiden? Bijvoorbeeld de nascheiding? Het sociaal domein, een vraag over de hervormingsagenda. Hoofdstuk 2 van deze agenda richt zich op de reikwijdte van de jeugdhulpplicht. Hoe en wanneer komt het college met een voorstel om de reikwijdte van de jeugdhulp te beperken? Zodat het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de specialistische jeugdhulp daalt? Hoe wordt dit voorstel afgestemd met de andere Met Maya-gemeenten? Dan een vraag over de taken van BBS in het kader van de verbreding van de taken binnen de samenwerking tussen Baarn, Bunschoten, en Soest. Op het gebied van het sociaal domein vraagt onze fractie zich af hoe de drie gemeenten beleidsmatig sterker gaan samenwerken. Hoe gaan we ervoor zorgen dat naast de uitbreiding van de BBS-taken, de beleidszaken en monitoring gezamenlijk worden uitgevoerd? En niet versnipperd als drie

**Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028**

afzonderlijke gemeenten? Zijn er specifieke plannen om gezamenlijk beleid te ontwikkelen en de aanpak te professionaliseren? Zodat we in 2026 niet alleen een verbrede uitvoeringsorganisatie hebben, maar ook een gecoördineerd en krachtig beleidsstrategie. En wat is die strategie? Voorzitter, ik ben deze beschouwing begonnen met de wijze woorden uit Prediker. Ik wens namens de fractie van de ChristenUnie-SGP het college en ons als raad, wijsheid en zegen toe voor het komende jaar. Zoals Prediker al zei: er is een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken. Spreektijd heb ik nu gehad, dus is het voor mij nu tijd om te zwijgen. Dank u wel, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Walraven- Van Dam. U sprak namens de fractie van de ChristenUnie-SGP. Ik geef het woord aan de heer Stormbroek. Hij spreekt namens de fractie van POS.

DE HEER STORMBROEK (POS): Dank u wel, voorzitter. Net als vorig jaar sta ik hier met een vergelijkbaar gevoel. Ik zag eerder deze week een helderblauwe lucht en kreeg bijna de drang om de barbecue aan te steken. Ik begroette vriendelijk zoemende bijen en dacht: heerlijk. Maar er klopt iets niet helemaal. Het was rond Dobberen op een zacht, kabbelend beekje en voordat je het goed en wel doorhebt een waterval stort of een ravijn zagezegd. De reserves lijken nu nog als het water van de Eem over de kades te klotsen, alleen weten we dat het als het heet wordt, het water zomaar weer opdroogt. Goed dat u onze inwoners komend jaar probeert te ontzien, maar moet de afvalstoffenheffing altijd kostendekkend zijn? Of kunnen we onze inwoners daarin wat tegemoetkomen? En waarom voor veel geld 1.000 Jaar Soest vieren, maar niet volgend jaar 80 jaar vrijheid? We zaten zelf te denken aan een motie, maar mevrouw Walraven heeft het college al een voorzet gegeven. Dus een prachtige toezegging wordt ook gewaardeerd. Dan de lange termijn verwachting. Die is jammer genoeg niet zo mooi als het weer van vandaag ons voorspiegelt. De heer Lobbes heeft ook het een en ander erover verteld. Als het koud wordt en er verder geen bloemen meer zijn, kan het college gelukkig nog altijd zachtjes op de oze Helleborus landen. Die bloeit dan nog wel. De oze in de toekomst verhogen enkel om de tekorten te dekken, is geen politieke keuze. Al dan niet veroorzaakt door snoei grage Haagse bloemisten. Daarom moet bij de aangekondigde Perspectiefnota van het college begin volgend jaar, de raad aan de knoppen zitten. Wij overwegen een motie. POS kan zich vinden in de beleidsintensivering voor wonen die het college voorstelt. Al heeft Soesterberg genoeg gedaan. Zelfs oude tempels worden ontheiligd. We hebben het vaker geroepen: het is tijd dat de heilige huisjes in Soest aan de beurt komen. Het werd tijd dat er uitzicht komt op een vrij polderland om Soester huizen voor Soester jongeren en ouderen te bouwen. Nog beter, het TBS-terrein. Inmiddels zijn de bedrijfspanden vrij, maar waar blijven die woningen? Het lijkt een punt dat POS elk jaar weer moet herhalen. De Soesters willen het, maar u, college? Een van de kernwaarden van POS is actieve burgerparticipatie. Ook pleiten we ervoor dat burgerinitiatieven en vrijwilligersinitiatieven vrij baan krijgen. We juichen ook toe dat het college voorstelt om het Evenementenbeleid te vernieuwen. Wat gaat u deze keer wel doen met de uitkomsten van de burgerpeilingen? De vorige keer niets. Mensen zouden participatiemoe zijn. Is deze peiling slechts voor de Bühne? Voorzitter, we hebben ook zorgen over het Wmo- vervoer in onze gemeente. We horen klachten over Connexxion uit de hele regio, maar ook vanuit Soest. Urenlang wachten op vervoer. Urenlange ritten om ouderen van het Meander in Amersfoort via Almere naar Soesterberg te brengen. Belachelijk! Onze kwetsbare inwoners verdienen beter. We vragen het college waar mogelijk stappen te ondernemen. Over kwetsbaar gesproken. Hoogbejaarden, negentigplussers, moeten voor een warme maaltijd in het donker van De Drie Eiken 300 meter naar De Basis lopen en weer terug. De SWOS verhuist namelijk naar De Basis en er mag geen warme maaltijd meer worden geserveerd in het ontmoetingscentrum. De vrijwilligers mogen ze niet meer brengen. Het is een schande. Leuk dat u wilt investeren in vervoer naar De Basis. Als de taxi niet komt en het te zwaar is voor de mensen om te worden gebracht, verwachten wij een oplossing. Een duur sociaal-cultureel centrum of niet, laat de SWOS of wie dan ook, in ieder geval de warme maaltijd serveren in het ontmoetingscentrum. De Basis van POS is geen duur gebouw. Dat zijn de inwoners, jong en oud. Wat gaat u doen? Bij de maatschappelijke opgaven die u noemt, zijn wat betreft POS wonen en sociaal domein een prioriteit. Even een ander onderwerp. We krijgen maar moeilijk grip op RMN. Ik heb het al eerder aangestipt bij de afvalstoffenheffing en andere gemeenschappelijke regelingen en regionale visies. Neem de Gebiedsvisie van Amersfoort of Zeist. Als gemeenteraad zien we als bijen een kleurrijk veld van bloemen voor ons. Zodra we dichterbij komen, blijken er overal spinnenwebben tussen de bloemen te hangen. We raken verstrikt in een web van besluiten en afspraken waar we nauwelijks nog uit kunnen ontsnappen. In algemene zin, maar zeker bij deze ontwikkeling, vragen we het college om ons beter mee te nemen. Zodat we niet alleen de bloemen zien, maar ook de spinnenwebben. Ook hiervoor overwegen wij een motie. Dat geldt ook voor de begroting zelf. Laat zien waar we als raad aan de knoppen draaien. Zeker met het ravijnjaar in zicht. Het wordt niet zo benoemd of niet vaak benoemd, zoals GroenLinks constateert. Dus waar we als raad niet weten waar we sturen en makkelijker de ontwikkelingen kunnen volgen. Het wordt ook wel 'SMART' wordt het ook wel

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028

genoemd. Laten we daarin doordenken. Kortom voorzitter, wij willen samen met onze inwoners bouwen aan een Soest waar we naar elkaar omzien. Dat financieel gezond is, groen, en toekomstbestendig. Een Soest waar oude tempels heilig zijn, maar waar in de heilige huisjes van Soest vooral huizen voor onze jongeren en ouderen worden gebouwd. Meneer Baks, laat ik het positief schetsen. Vorig jaar hadden we ingestemd met de begroting. Wat we dit jaar gaan doen, laten we nog even in het midden. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Stormbroek. U sprak namens de fractie van POS. Ik geef het woord aan de heer Lucas. Hij spreekt namens de fractie van het CDA.

DE HEER LUCAS (CDA): Alles op zijn tijd, inderdaad. Voorzitter, iets meer wij en iets minder ik om gelijk de rode draad te verklappen. Eerst een bedankje. Vorig jaar zei ik dat ik mij in het begrotingsplaatje herkende, maar dat het thuisfront - Frederieke, mijn vrouw - zich afvroeg wie die dame aan mijn zijde dan wel niet was. Ze herkende zich niet in de rok lengte. Dank, wethouder Sterenberg. U heeft voor mij een essentiële aanpassing in die rok lengte doorgevoerd op het begrotingsplaatje. Laten we het maar duidelijk houden. En via u het college, want het zal vast een collegebesluit zijn geweest. Subtiel en doeltreffend. Ik zie dat ik er net voor zit. Dus het effect gaat een beetje verloren. Ook dank voor de tijdige publicatie van de begroting, want mijn echtgenote had de schaar al in de hand om de rok lengte zelf maar aan te passen. Ze wil namelijk optimaal herkenbaar aan mijn zijde staan. Hoe fijn is dat? Thuis denkt men nu dat ik een ontzettende grote invloed heb op het college. Dat laten we maar zo. Ik loop enkele begrotingsplaatjes na. Het zijn tien plaatjes met daarbij enkele vragen. Niet de jongeren Soest uit, maar het gemeentehuis in om een verhuizing door te geven. Niet meer bij pa en moe op zolder, maar een eigen stek. Het CDA is blij met alle inspanningen op het woningbouwgebied en alles wat het college hier in het komend jaar en de komende jaren nog gaat doen. De Dalweg en het Orlando-terrein. Wat ons betreft ook TBS, en Rafelrand één, twee en drie. We weten hoe lastig het is om plekken te vinden, maar ook inwoners te vinden die niet protesteren tegen een bouwplan. Hier ziet u er een paar. Een vergadering van de vereniging Regie Over Buurmans Mooie Tuin. De afdeling Soest of Soesterberg, daar wil ik vanaf zijn. Sommige leden hebben vanwege de woningnood weer kinderen thuis wonen. Ze beseffen dat hun kinderen en kleinkinderen ook recht hebben op een eigen stek en een eigen leven. Artikel 22, lid 2 van de Nederlandse Grondwet bepaalt dat de overheid moet zorgen voor huisvesting. Vandaar de handen omhoog. Men stemt in om af te zien van de planschadeclaims als er op buurmans terrein gebouwd wordt. Nog duurdere woningen voor de eigen kinderen die nog later het huis uit gaan, dat is voor niemand goed. Vraag één: op bladzijde 22 in de begroting is de Participatievisie aangekondigd. Hoe is de inspraak van woningzoekenden daarin geborgd? Zorg ook voor goede bereikbaarheid in het algemeen. We merken nu bijvoorbeeld bij de Koningsweg dat het verkeer vastloopt als een route niet beschikbaar is. Kijk goed om u heen hoe u de verkeershinder voor de inwoners in Soest kunt verminderen en hoe u de verkeersveiligheid kunt vergroten. Kijk dus rond en kijk niet weg. Wees creatief en maak ruimte. Ook in Soest worden we gemiddeld ouder. Gelukkig maar. Dat is geen probleem, maar het is wel een uitdaging. Vraag twee: hoe gaat het college voldoen aan de toenemende behoefte aan huisartsen, recreatie, en andere voorzieningen van zorg? Of niet? Het CDA vraagt hier aandacht voor. U noemt op bladzijde 44 een werkagenda op het dossier Wonen met zorg voor ouderen. Vraag drie: wanneer spreken wij daar als raad over? Hoe garandeert u voldoende geld om die werkagenda daadwerkelijk uit te voeren? Jammer dat u zoveel beren op de weg ziet wat betreft de extra turnhal of een extra turnsportfaciliteit op het Griffland. Hier was namelijk ook bewegen voor ouderen mogelijk geweest. Vraag vier: als het Baarnsch Lyceum verbouwd gaat worden, verwacht het CDA dat u met uw Baarnse burens spreekt over hoe we onze turn- en sportverenigingen kunnen helpen. Hoe regelt dit college ruimte voor alle sportverenigingen? Kijk rond en kijk niet weg. Kijk hier ook over de grens. Wees creatief en maak ruimte. Voorzitter, ook in 2025 ruimte voor spelende kinderen. Fijn. Ik zie hier overigens geen beren op de weg, maar wel een wolf linksboven. Hou die alstublieft ver weg van onze kinderen, grootmoeders en grootvaders. Geef onze kinderen de ruimte, niet de wolf. Geef onze ouderen ook een plek om elkaar te ontmoeten. Ik zit er net voor, maar u kunt het plaatje herkennen, denk ik. Regel ook ruimte voor ondernemingen, zoals de bakker. Ruimte om te fietsen straks naar het nieuwe Griffland of voor een eigen stek en een eigen voordeur. Ruimte om even buiten te zijn met of zonder partner, met een lange of korte rok. Voorzitter, ik ben al best lang een CDA'er. Als partij gaan wij uit van de kracht van de samenleving om dingen voor elkaar te krijgen. Als er een regie is, pakt de gemeente haar rol. De partijleider van het CDA, Henri Bontebal, noemde dat in zijn maandaggehouden Kleine Luyden-lezing: we hebben iets meer wij nodig en iets minder ik. Mooi als we dat als Soester in de Soesterbergse samenleving voor elkaar krijgen. Met elkaar spreken over de ruimtevraag van jongeren, ouderen, natuurliefhebbers, en ondernemers. In gesprek met begrip en zonder claims vooraf. We zijn verantwoordelijke mensen. Als we reageren op een beroep, een appèl, dat op ons wordt gedaan, leidt dat tot een samenleving met onderlinge betrokkenheid. Stel je voor dat al onze jongeren een tegenclaim indienen wegens al die jaren

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028

gederfde woon- en leefgenot, omdat ze nog steeds op zolder bij pa en moe moeten wonen. Iets meer wij en iets minder ik dus. Zijn we ook bereid om iets te geven? Misschien wat eisen in te slikken? Besef dat iedereen op een plek woont waar ooit - 20 of 100 jaar geleden -nog geen woning was, maar agrarisch land of bos. Gun een ander wat je zelf ooit is vergund. Goed, als met deze begroting gewerkt kan worden aan het gesprek over die ruimtevrage en die ruimte geeft. Optimaal contact in de communicatie en bereikbaarheid tussen de inwoners en gemeente is dan wel een noodzaak. Vraag vijf: op dat terrein is best veel te winnen, denken wij. Hoe gaat u dat doen? Het college spreekt op bladzijde 7 in het begin van de begroting, over het gesprek met de raad over de impuls van 4 miljoen voor maatschappelijke opgaven. Het CDA gaat dat gesprek graag aan. Tot slot, ik begon met een bedankje en ik eindig met een bedankje. Dank GGS-raadsleden, dat jullie de stap hebben gemaakt om het Woondossier wat breder bespreekbaar te maken. Ook dank aan het college en de medewerkers voor het werken aan deze begroting. Duidelijke taal, dat heb ik de vorige keer gezegd. De anderen hebben dat ook gezegd. Ik denk dat het een compliment waard is. We beseffen dat er heel veel onzekerheden zijn en nog komen. Voor het CDA gaat het nu echter om de grote lijn. Daar staan we achter. Gods zegen toegewenst bij de verdere uitwerking. Ik zei eerder: iets meer wij en iets minder ik. Daarom stop ik hier de bijdrage van het Christen Democratisch Appèl.

VOORZITTER: Dank u wel. Meneer Lucas namens het CDA. Meneer Groothuis, Soest 2002. U heeft het woord.

DE HEER GROOTHUIS (SOEST2002): Dank u, voorzitter. Het uitvoeren van het Coalitieakkoord is voor Soest2002 zeer belangrijk. Gelukkig geldt dat ook voor onze coalitiegenoten en de ondertekenaars van het Coalitieakkoord. In de Kadernota 2025 werd al duidelijk dat er slechte tijden aankomen. Daar moeten we rekening mee houden. Dat is door het college ook gedaan. Dankzij de algemene reserve die dit college in de afgelopen jaren heeft opgebouwd, kunnen we veel uit het Coalitieakkoord uitvoeren. We blijven investeren in onze maatschappelijke opgaven. Wonen, de energietransitie, het sociaal domein, en de vluchtelingenopvang. Zoals de raad bij de Kadernota heeft aangegeven, is de begroting van 2025 sluitend gemaakt. De jaren daarna ontstaan er tekorten. Voor deze tekorten heeft het college 6 miljoen gereserveerd, maar bezuinigingen na '25 zijn helaas niet uit te sluiten. Gelukkig is de verhoging van de ozb niet nodig gebleken. Ook aan de wens van de raad is voldaan om de vrije ruimte in de algemene reserve te benutten. Een van de speerpunten uit het Coalitieakkoord is wonen. Onze fractie is dan ook verheugd dat er 20 bestemmingsplannen zijn vastgesteld. Dat is goed voor 600 woningen. Het is geen reden om nu achterover te leunen. Investeren in woningen blijft noodzakelijk. Te veel jongeren zitten thuis bij hun ouders, en wachten al jaren op een voor hen geschikte en vooral betaalbare woning. Vooral voor deze doelgroep valt nog veel te doen. De fractie van Soest2002 heeft aan het einde van 2023 een motie ingediend. Daarin werd het college verzocht om met een regeling te komen voor het toestaan van pre-mantelzorgwoningen op eigen grond. Wanneer komt het college naar de raad toe met voorstellen? Een toenemend aantal senioren vindt het een veilig idee om dicht bij hun kinderen te wonen wanneer zij hulp nodig hebben. De ambities genoemd in de energietransitie zijn ambitieus. Onze fractie is erg benieuwd welke keuze het college in de komende jaren maakt. Dienstverlening is en blijft voor onze inwoners erg belangrijk. De eerstelijns dienstverlening blijkt op orde te zijn, maar dit geldt niet voor de tweedelijns dienstverlening. De telefonische bereikbaarheid van de tweede lijn is nu 65% en het streven is 75. Dat is wat onze fractie betreft te laag en moet naar een hoger niveau. Dienstverlening kun je overigens niet altijd in cijfers vastleggen. Ook bij de afhandeling van de aanvragen kan onvrede ontstaan. Een te lange afhandeling, afspraken worden niet altijd nagekomen, er wordt niet ingegaan op verzoeken, et cetera. Er kan altijd iets mislopen, maar een goede dienstverlening valt of staat met een goede communicatie met de aanvrager. Niets horen, is geen goede dienstverlening. Het ondermijnt het toch al onder druk staande vertrouwen in de overheid. Er komt een nieuwe gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie voor het sociaal domein. De raad is hier reeds enkele malen over bijgepraat. De fractie van Soest2002 vindt het van cruciaal belang dat de raad meer controle en daarom meer inzicht krijgt over deze nieuwe organisatie. Er gaat zeer veel geld naar deze organisatie toe. De raad moet hier meer bij betrokken worden dan tot nu toe. Kan het college met voorstellen komen wanneer deze regeling naar de raad toekomt? In september is de raad op de hoogte gesteld van de evaluatie Smitsveen. Over de kwaliteit van de evaluatie is al veel gesproken. In de rapportage kwam naar voren dat het project EPJO is gestopt vanwege de capaciteit bij de politie. EPJO is een lesprogramma gericht op misdaadpreventie. Een van de speerpunten van het uitvoeringsprogramma is de gerichte aanpak van drugshandel en productie met de focus op jonge aanwas. De voorlichting aan jongeren is belangrijk, zodat zij de gevolgen doorhebben wanneer zij opdrachten van criminelen aannemen. Het is dan ook erg jammer om te vernemen dat EPJO is gestopt. Kan het college dit lesprogramma weer opstarten met een andere deelnemer dan de politie? Wellicht kan het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum hierin ondersteunen. Aan de

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028

uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan wordt niet getornd. Hier kunnen de voorbereidingen in de uitvoering van de nieuwbouw van het Griffland College onverminderd doorgaan. Vertraging of uitstel zal alleen maar tot meerkosten leiden. Deze vertraging zou wel kunnen ontstaan bij de bouw van een eventuele hal voor de Springbokken. We hebben kennisgenomen van alle documenten die het college naar de raad heeft gestuurd naar aanleiding van de ingediende motie. Een sporthal bouwen die alleen voor één sportclub gebruikt mag worden, is tegen het beleid wat de raad heeft vastgesteld. Een sporthal moet vooral gebruikt worden door alle sportclubs. Verder ontstaan er te veel financiële risico's. We hebben het niet eens over het toekomstperspectief van het zwembad als we het dan toch over financiële risico's hebben. De ambities zijn mooi en noodzakelijk. Gezien het financieel perspectief, is onze fractie vooral nieuwsgierig naar de scenario's die we in een later stadium krijgen voorgelegd. Welke keuzes gaan we straks als raad maken? Met betrekking tot het Veteranenbeleid sluit de fractie van Soest2002 zich aan bij de vragen van BBS. Tot slot, de fractie van Soest 2002 stemt in met deze begroting en spreekt zijn dank uit aan de ambtenaren die aan deze goed leesbare begroting hebben gewerkt. Dank u.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Groothuis. U sprak namens de fractie van Soest2002. Meneer Paauw spreekt namens GGS. Ik wil melding maken van het feit dat op dit moment de internetverbinding helaas is uitgevallen. Ik wil toch doorgaan als u het goed vindt.

DE HEER PAAUW (GGS): Voorzitter, hoe maak ik de zendtijd goed? Dat is het probleem. Als dit niet integraal uitgezonden wordt, kan ik beter even aan de koffie gaan.

VOORZITTER: Nee, hoor. Ze kunnen het altijd naderhand terugkijken.

DE HEER PAAUW (GGS): Oké, dat is goed. Voorzitter, college, collega's, en verdere toehoorders. In de voorgestelde Begroting 2025 richt de gemeente Soest zich op verschillende gebieden die invloed hebben op de leefomgeving van onze inwoners. Ik noem de belangrijkste: woningbouw. Er is veel nadruk op het versnellen van de woningbouw. Zorgzaam en veerkrachtig samenleven. Er wordt extra aandacht besteed aan jongeren, ouderen, en kwetsbare inwoners. Energie en duurzaamheid. De gemeente werkt samen met inwoners, ondernemers, en deskundigen aan energiebesparing, duurzame opwekking, en verduurzaming. Wij zijn verheugd dat het college erin is geslaagd om de uitgangspunten van de Kadernota 2025 in een sluitende begroting te presenteren. Daarnaast is er voor de jaren erna perspectief om op termijn ook een sluitende begroting te presenteren. Tot zover onze complimenten. Onze fractie heeft wel een aantal zorgen. Onze fractie is bezorgd over de grip op de uitgaven van het deelprogramma Sociaal Domein. Er is sprake van steeds stijgende kosten. Er zijn weinig mogelijkheden voor de raad om een vinger aan de pols te houden. Wij praten over een begroot bedrag van ruim € 65 miljoen. Dat is ruim 41% van het totale begrotingsbedrag. In het programma staan in totaal achttien acties omschreven waar een resultaat aan is verbonden. Echter, ze zijn vaak niet smart geformuleerd, daarom is het voor de raad niet goed te beoordelen. Wij vinden dat de raad meer in control moet komen, en echt uitvoering moet kunnen geven aan ze waarvoor is opgericht. Daarom is onze fractie voorstander om de werkgroep Sociaal Domein nieuw leven in te blazen. Deze werkgroep kan met de informatie die van de wethouder, de ambtenaren, en de mensen uit de sociale basisinfrastructuur komt, nauwer met elkaar in gesprek. Kijken of de effecten die we hebben bedoeld daadwerkelijk doorkomen. Samengevat: wij moeten weten of de middelen goed worden besteed en op de juiste plekken terechtkomen. Graag hoor ik hierop een reflectie van het college en de mening van de andere fracties. Onze verwondering is groot bij het lezen van het Deelprogramma 3.3 Sport, Kunst en Cultuur. Onder het Deelprogramma Sport worden zo'n 27 acties benoemd en Cultuur 7. Allemaal prima acties. Onze fractie vraagt zich af waarom in dit deelprogramma het woordje 'kunsten' staat. Wij hebben vastgesteld dat de laatste jaren geen kunst is toegevoegd aan de openbare ruimte. De conclusie is dan: er zijn geen middelen beschikbaar gesteld. Onze fractie komt met een voorstel. Vorm een potje voor de toekomst om kunst in de wijk te realiseren. Volgens ons is de oplossing om het eventuele overschot van het budget Burgerinitiatieven, vooraf te bestemmen ten behoeve van een pot 'Kunst in de wijk'. Gezien de beperkte initiatieven van onze inwoners, blijft de laatste jaren steeds geld over. Die gaan nu terug naar de algemene middelen. Dat blijkt uit de verschillende rapportages. Wij willen dat in ieder geval vooraf in die speciale pot brengen. Een ander punt waar wij aandacht voor vragen, is dat wij op termijn een visie moeten ontwikkelen voor het Idea-gebouw en omgeving. Wat gaan we doen met de activiteiten die daar plaatsvinden? Voorzitter, wij denken dat er op korte termijn moet worden onderzocht wat voor soort theaterfunctie we in Soest willen realiseren. Daarna willen we natuurlijk kijken wat we met alle andere activiteiten doen die in het Idea-gebouw zitten. Graag een reactie van het college hierop. Tot slot voorzitter, een reactie inzake de turnhal bij het Griffland. Wij respecteren de passie waarmee het bestuur van de Springbokken is opgekomen voor de eigen sporters. Echter, het multifunctionele gebruik van binnensportaccommodaties is altijd een harde voorwaarde geweest. Daarnaast is het beschikbaar

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028

stellen niet zonder risico, zo blijkt. Ook de investering en borgstelling voor een aparte hal vormt een groot risico. Dat risico willen en kunnen wij niet nemen. Kijk maar naar de meerjarenbegroting. Tot zover onze eerste reactie op de Begroting 2025. Ik doe hiermee voorlopig het zwijgen toe.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Paauw. U sprak namens de fractie van GGS. Tot slot meneer Witlox, Partij van de Arbeid.

DE HEER WITLOX (PVDA): Collega's, college, en aanwezigen. Straks misschien ook de kijkers als men nog kan inschakelen. Dit college en wij als raad, zitten nu op twee derde van de vierjaarsperiode. Daarvoor zijn wij als raad gekozen en voeren het Coalitieakkoord uit. In de bestuurlijke inleiding staat een intrigerende zin: vier jaar is te kort om alles te realiseren wat moet, maar lang genoeg om stappen te zetten om ver te komen. Die boodschap spreekt ons aan als PvdA, want van het Coalitieakkoord is inmiddels veel in gang gezet en uitgevoerd. Er zijn stappen gezet. Zelfs voor de periode na 2030 met de omgevingsprogramma's, afwegingskaders, het bouwen en opleveren van betaalbare woningen, en het sociaal-cultureel centrum in Soesterberg. Ook om te zorgen dat onze kwetsbare inwoners rond kunnen blijven komen en iedereen toegang heeft tot betaalbare en passende zorg. Dat kunnen we als Partij van de Arbeid zeer waarderen. Bij het lezen van deze begroting valt ons op dat het college het aandurft om te blijven investeren ten behoeve van onze inwoners en maatschappelijke instellingen. Zodat zij, ondanks flinke tegenwind uit Den Haag, niet de dupe zijn van bezuinigingen door de landelijke overheid. Het college stelt voor om de algemene reserve voor een deel op te nemen. Het is goed dat we de afgelopen jaren gespaard hebben en die reserve nu kunnen benutten. Dat in tegenstelling tot gemeenten die het komend jaar al drastisch moeten bezuinigen. Onze complimenten voor de vooruitziende blik van het college. Uiteraard steunen wij de plannen die in lijn zijn met de uitgangspunten van de Kadernota. Zoals de financiële impuls van 4 miljoen vanuit de algemene reserves voor maatschappelijke opgaven. Bijvoorbeeld om projecten te versnellen en innovaties in gang te zetten. Waarom lukt het dan niet om innovatiebudgetten vanuit het sociaal domein te benutten? Er is onderuitputting daarvan bij dit sociaal domein. Heeft dat soms te maken met ingewikkelde aanvraagprocedures? Dit is een vraag. De andere zal ik vormgeven in de vorm van een tip. Het is maar dat u het weet. De definitie van het waterbedeffect - midden op bladzijde 7 - is niet bepaald de definitie die in de Van Dale wordt gehanteerd. Ik snap wel wat er bedoeld wordt met de voorbeelden. Er wordt terecht geconstateerd dat er een effect is van meer woningen op onze mobiliteit. Op bladzijde 7: hebben wij de zin dat er bij de bouw van grote aantallen woningen, budgetten geraamd moeten worden voor bovenwijkse voorzieningen, zoals verkeersmaatregelen? Goed gelezen dat er een budget is voor de rotonde op de Dalweg ter hoogte van de Albert Cuyplaan. Daar worden immers zo'n 500 woningen gebouwd. Soest bestaat 1.000 jaar. Vorige week kondigde Amsterdam haar 750-jarig bestaan aan. Wij zeggen: grijp die gelegenheid aan om dat te vieren, maar zorg ervoor dat iedereen kan meedoen. De volgende kans op een 1.000-jarig bestaan is immers pas in 3028. Wij kunnen ons goed vinden in de begrotingsmaatregelen voor 2025 en verder. Ook in de uitzonderingen die op bladzijde 10 staan. Met betrekking tot de dienstverlening van de gemeente hebben wij een tip, lees: vraag. Dat is niet het telefonisch informatiepunt. De directe dienstverlening is vaker een punt van discussie geweest. Bijvoorbeeld in de zin van de openingsuren van de balie. Blijkens de tabel op bladzijde 25, scoort de vorm van dienstverlening lager ten opzichte van het landelijk cijfer. Nu komt de tip. Een paar jaar geleden bezocht een delegatie van onze raad het gemeentehuis van Wijk bij Duurstede. Daar is de bibliotheek gevestigd in het gemeentehuis. Er werd ons verteld dat de loketten voor de uitgifte van bijvoorbeeld paspoorten en rijbewijzen, door dezelfde medewerkers worden bemenst die 's middags boeken uitlenen. De informatiebalie in Wijk bij Duurstede is open van maandag tot en met vrijdag, van 08:30 tot 17:00 uur. Wat vindt het college van deze tip? Onderaan op bladzijde 41 staat dat de woningcorporaties op een aantal locaties oude woningen willen slopen en daar meer nieuwe woningen willen terugbouwen. Wij zouden de tip of suggestie willen doen om te kijken naar de flats aan de Rubenslaan. Deelt het college deze suggestie? Midden op bladzijde 42 staat de toenemende behoefte aan geschikte, geclusterde woningen voor mensen met mobiliteitsproblemen. Ik neem aan ook woningen voor mensen met cognitieve problemen, dementie. Dat is een aandachtspunt voor ons, maar ook de betaalbaarheid van die woningen. We zijn blij met de steun van alle partijen vorige week om dit binnenkort te agenderen. Ook verheugd dat de Verordening Starterslening tot meer aanvragen heeft geleid. Ik kijk in de richting van de initiatiefnemer, maar die is er vanavond helaas niet. Dan ga ik snel over naar mobiliteit. Wij zijn blij met de belangrijke aandacht voor de verkeersveiligheid van fietsers en voetgangers. Zoals het voortzetten van de plannen voor LED-verlichting bij de rotondes, en de nieuwe oversteekplaatsen bij de Torenlaan en de Vrijheidsweg. Bladzijde 62: we hopen dat de verkenningen met de provincie van de snelfietsroutes snel zijn afgerond. Kennelijk heten die nu doorfietsroutes. Wanneer kunnen we daarover fietsen? Bij het sociaal domein komen we op voor kwetsbare inwoners. We zouden meer inzicht mogen krijgen in de knelpunten en effectiviteit van onze maatregelen. Wellicht of

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024 Begroting 2025-2028

misschien zeker door de herintroductie van een werkgroep of commissie Sociaal Domein. Dit is al door voorgangers gezegd. Tot besluit willen we bij sport nog een enkele opmerking maken.

VOORZITTER: Komt u tot een afronding, meneer Witlox? U bent ruim over de 6 minuten.

DE HEER WITLOX (PVDA): Ja, ik noemde net het woord 'tot besluit'. Die hebben mijn voorgangers ook gemaakt. Het college heeft goed en helder gemaakt dat een turnhal bij het Griffland College niet haalbaar is. Ik deel de opmerkingen van GGS over een onderzoek. Dus naar de toekomst en de toekomstige locatie van het theater en de bibliotheek, en de bouw van woningen op de huidige locatie. Ik dank u voor uw aandacht.

VOORZITTER: Ik dank u voor uw bijdrage. Meneer Witlox, namens de fractie van de Partij van de Arbeid. Het is op de klok in de raadszaal 21:20. Ik denk dat het college een half uur nodig heeft voor de beraadslagingen. We gaan in ieder geval een half uur schorsen.

4. Reacties van de portefeuillehouders

VOORZITTER: Goed dames en heren, bijna iedereen is weer binnen. Ik zie nog wat aanloop. Ik heropen deze vergadering zoals we gebruikelijk doen. Ik kijk vooral naar de publieke tribune. Het internet werkt weer voor de kijkers. Het college gaat nu de vragen beantwoorden voor zover ze gesteld zijn. Dat doen we altijd in deze volgorde: eerst de wethouder Financiën die vanuit de financiële kant een korte beschouwing geeft. Vervolgens gaan we respectievelijk in de volgorde dat u ze aan tafel ziet zitten. Wethouder Scholten, wethouder Treep, wethouder Sterenberg nog een keer, en wethouder Suna aan het woord. Er zijn ook een paar vragen over mijn portefeuille. Ik zal de heer Dijkhuizen vragen om het voorzitterschap kort van mij over te nemen. Dan gaan we dat doen. Daarna gaan we kijken of het leidt tot noodzakelijke verduidelijking. Anders zou ik zeggen: laten we dat doen. We schorsen dan kort om te inventariseren. Dan vraag ik de fractievoorzitters om eventjes naar tafel te komen om te kijken over welke debatonderwerpen we kunnen praten. En gaan we al dan niet het debat voeren tussen de politieke partijen, want daar gaat het om. Het gaat natuurlijk niet om het debat tussen de raad en het college. Het gaat om het debat tussen u zelf, want het is uw beschouwing, uw keuze, en uw richting die u geeft voor de uitvoering. Goed, dat gezegd hebbende, kijk ik naar wethouder Sterenberg. Ik vraag haar om achter het spreekgestoelte plek te nemen en het woord te nemen.

WETHOUDER STERENBERG: Dank u wel, voorzitter. En dank u wel aan u allen als raad. Naast de vele vragen die we hebben gehoord, hebben we ook veel complimenten gehoord. Het is toch altijd spannend wanneer je een product als deze aflevert. Het is een soort gezonde wedstrijdspanning, ook vandaag. Hoe gaat het ontvangen worden? Wat worden de vragen? Wat worden de kritieken? Ik ben heel verheugd dat we ook complimenten hebben ontvangen. Dus die gaan we zeker doorbrengen naar de organisatie. Natuurlijk zijn er vragen, kritische kanttekeningen, en opmerkingen. Het kan ook niet anders, we zitten met tien verschillende partijen. Ik denk dat we er trots op mogen zijn dat in ons land en in onze gemeente alle ruimte daarvoor is. Als het over het financiële gebied gaat, heb ik voornamelijk vragen gehoord over de 4 miljoen. Ook komt weer het woord 'ruimte' voorbij, want als college willen we de raad ruimte geven. Ik heb het in het verleden vaker gezegd om de handen aan het stuur te pakken en richting te geven. Wat willen we als raad voor onze inwoners van Soest? We hebben bij de Kadernota, maar ook in de jaren daarvoor, vaker de oproep gehad: beste gemeente, de algemene reserve loopt op. Moeten we blijven oppotten of liggen er ook kansen voor onze inwoners? Wat kunnen we doen met dat geld? Wij hebben daar als college naar gekeken. Wij zien kansen om dit geld voor die maatschappelijke opgave te reserveren die we met zijn allen hebben aangemerkt. We hebben naar u geluisterd. U gaat over de kaders en het budget. Dus het is niet zo dat als u volgende week de begroting vaststelt, u een blanco cheque van 4 miljoen heeft gegeven. U gaat over die voorstellen. Een voorbeeld daarvan heeft u gezien bij wat eerder vanavond besproken is: het Energieprogramma. Dat is zo'n voorbeeld waarbij we naar u als raad zijn gekomen met: beste raad, we hebben het geld niet op een andere plek op de rekening staan. Wij zien hier wel een grote maatschappelijke opgave voor onze inwoners, ondernemers, en ons als gemeente. Beste raad, zijn jullie bereid om hiervoor dit geld te bestemmen uit de algemene reserve? Ik heb vanavond ook heel veel andere ideeën van de raad gehoord. U vroeg ons: waaraan denkt u dan zelf bij de besteding van die 4 miljoen? De rotonde is voorbij gekomen. Ik heb gehoord over meer inzetten op de rookvrije generatie, het anti-misdaadprogramma weer oppakken, een herdenking. Dus er zijn legio ideeën. Volgens mij kunnen we in de komende periode met u als raad kijken waar die kansen liggen in tijden van financiële onzekerheid vanuit Den Haag. Dus wel kijken, maar wij hebben hier de lokale verantwoordelijkheid. We hebben de middelen nog. Wat kunnen wij betekenen? De VVD heeft gevraagd: welk effect heeft dat op onze solvabiliteit? Wat als we van de 4 miljoen reservering naar de 3 miljoen reservering gaan? Dat is een technische vraag, eigenlijk. Het is ongeveer 0,4 %. Dat

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028

heb ik niet net zelf uitgerekend. Ook hier het punt: u blijft aan zet. Dus bij ieder voorstel wat voorbijkomt, kunt u met uw financiële bril kijken. Vinden we dit financieel degelijk? Zijn we bereid om een stukje van onze solvabiliteit ten gunste van de inwoner in te leveren? GroenLinks vroeg in het kader van deze financiële keuzes: is de tijd van plannenmakerij niet al voorbij? We zitten op driekwart. Ik moet u persoonlijk zeggen: dit doet mij een beetje pijn, want dit is pas mijn eerste begroting. Volgend jaar ook alweer de laatste, zoals het qua periode staat. Dus dat doet telkens wat met mij, dat ik denk: o, jee, gaat het zo snel? Het is natuurlijk zo dat we met zijn allen tot aan de volgende verkiezingen verantwoordelijk zijn voor onze inwoners. Er is vanaf nu geen pauzeknop. Onze inwoners rekenen op ons. Dus die plannen blijven wij graag samen met u maken. Voorzitter, volgens mij waren dat de financiële vragen. Dan kom ik straks graag weer terug voor het sociaal domein.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Sterenberg. Dan ga ik naar wethouder Scholten.

WETHOUDER SCHOLTEN: Dank u wel, voorzitter. De inbreng en de mening van inwoners naar binnen brengen om dat in beleid te kunnen verankeren. Vanavond hoorden we diverse vragen over participatie en het binnenhalen van de mening van inwoners. Hoe we daarmee omgaan, wat de stand van zaken is, en waar u naar uit ziet. BBS vroeg naar die participatie. Hoe die aandacht blijvend kan zijn en kan leiden tot verankering in het beleid. Dat zagen we bij de andere partijen ook terug. De stand van zaken is op dit moment: we zijn bezig met een klankbordgroep om de Participatievisie vorm te geven. Het CDA vroeg: kunnen de jongere woningzoekenden ook een onderdeel zijn van dat hele traject daarnaartoe? De klankbordgroep is op dit moment aan het kijken hoe wij inwoners kunnen betrekken bij het maken van die Participatievisie. Het is breder, maar er zullen hopelijk jongere woningzoekenden bij zitten. Die proberen we zeker te bereiken. Er werd door POS gevraagd: waar staat je gemeente? Wij kunnen u zeggen dat er naar aanleiding van alle vragen die gesteld zijn een rapportage wordt gemaakt. Afhankelijk van de uitkomsten van die rapportage kunnen acties eruit voortvloeien. De ChristenUnie-SGP vroeg: is het mogelijk om alles rond de planning voor de realisatie van de Postiljon School te versnellen? Ik kan u zeggen dat we volop in gesprek zijn met het bestuur van de Postiljon School. Op ambtelijk niveau wordt er van alles geregeld en besproken om te kijken dat de vaart erin blijft. Die is absoluut aan de orde. Er is ook eens in de twee maanden op bestuurlijk niveau overleg om die voortgang met elkaar te bespreken. Voorzitter, dank. Tot zover.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Scholten. Dan kijk ik naar wethouder Treep.

WETHOUDER TREEP: Dank u, voorzitter. GroenLinks stelde vragen over de € 50.000 voor de Global Goals. U stelde dat het voor onderzoek was en vroeg: is dat niet het paard achter de wagen spannen? Ik zou het om willen draaien. Het is juist voor de uitvoering. Dat is wel een voorschot op het plan van aanpak wat nog niet gereed is. Vooral bedoeld om de verbinding te leggen met de samenleving en de Global Goals. Dus het is echt voor de uitvoering van de Global Goals. Ik ben er inmiddels portefeuillehouder van, zoals u merkt. U heeft ook vragen gesteld over het Rekenkamerrapport Klimaatadaptatie. In het bijzonder de plek van bomen daarin. De integrale klimaatadaptatie is verweven met onze omgevingsprogramma's, zoals ik destijds toegelicht heb aan de raad bij het bespreken van dat rapport. Dus dat zit in het programma Water en het programma Groen. Daarin hebben bomen een prominente plek. Er ligt een motie. Ik heb u toen toegezegd om na drie maanden terug te komen met: hoe ziet dat Integraal Klimaatadaptatiebeleid eruit? Zoals u weet, hebben de omgevingsprogramma's vertraging opgelopen. We komen erop terug. Dus bomen zijn daar zeker een onderdeel van, inclusief de bijbehorende indicatoren. Er waren verschillende vragen van de ChristenUnie en POS over de afvalstoffenheffing. De kostendekkendheid is nu eenmaal een afspraak in ons begrotingssysteem. Daar kunnen we niet onderuit. Het is landelijk een trend dat de verwerkingskosten stijgen. Er zit een CO₂-heffing aan te komen. Ook de afvalverbrandingsbelasting gaat waarschijnlijk stijgen. Dus dat wordt niet minder, maar daarmee moeten wij keuzes blijven maken over: wat doen wij in Soest? Zeker in relatie tot RMN. Hoe houden we er grip op? De evaluatie van de grondstoffenaanpak is bijna klaar. Die komt naar de raad toe. Dan starten we de nieuwe grondstoffenaanpak. Daarbij gaan we in gesprek met elkaar om te kijken welke opties we in voor- en nascheiding hebben. Alle opties komen open op tafel te liggen. De verwachting is om dat in 2025 in het eerste of tweede kwartaal goed met elkaar op te pakken. GGS vraagt naar de onderzoeksmogelijkheid van een theaterfunctie in Soest. U heeft eerder gevraagd: kan een theater bij het Griftland? We hebben toen gezegd: een theater is niet zomaar het slepen van stoeltjes, het podium en je bent klaar, als je dat een andere plek wil geven. Dat vraagt echt om onderzoek. Wat voor theater wil je dan? Het lijkt mij een heel goed idee om dat onderzoek onderdeel te laten zijn van de uitvoeringsagenda van de Cultuur Beleidsnota, en Idea te vragen: kunnen we dat gezamenlijk oppakken? We zitten jaarlijks bij elkaar met de cultuurpartners. Ook dit najaar nog. We hebben Idea natuurlijk nodig. Tot zover.

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028

VOORZITTER: Dank u wel wethouder Treep. Ik kijk nogmaals naar wethouder Sterenberg, maar nu vanuit haar inhoudelijke portefeuille.

WETHOUDER STERENBERG: Dank u wel. Er waren best wat vragen. De eerste vraag die ik heb genoteerd, was dat er opnieuw onderuitputting is van het innovatiebudget, en dat we op dit budget korten. Vanwaar die keuze? Ik pak meteen de vragen van de PvdA mee. Het klopt dat er wordt gekort op het budget, maar het heeft geen inhoudelijke gevolgen. Ik kan u geruststellen, want ik had dezelfde vragen. Mijn eerste vraag was ook: als we dit minder maken, betekent het dat we minder kansen hebben? Eigenlijk is dit zo'n voorbeeld waarop we de begroting realistischer in balans brengen. We zien dat er continu onderuitputting plaatsvindt. Dan verkleinen we het budget. We hebben wel gekeken of we straks niet het risico lopen dat we dingen niet kunnen doen. Ook zo'n voorbeeld waarvoor we dus de 4 miljoen in de maatschappelijke opgave hebben. We kunnen gebruikmaken van GALA en de Brede SPUK-gelden. Dat is een andere inhoudelijke reden waarom die onderuitputting er deels is. Dus voor bepaalde innovatieve mogelijkheden benutten we nu ook die potjes. Dat is een reden en daarnaast speelt de arbeidsmarkt een rol. Het is zo dat niet iedere welzijnsorganisatie nu de ruimte door personeel heeft om innovatieve projecten op te zetten. Onze intentie is om in te blijven zetten op innovatie. Dat weet u van de visie Sociaal Domein. U mag er gerust op zijn dat wij daar voor blijven staan. Dan wordt er om een statusupdate voor 'Bouwen aan vertrouwen' gevraagd. D66 geeft aan: moeten we anders met een motie komen om meer erover te horen? Het klopt dat u 'Bouwen aan vertrouwen' ook in deze begroting terugziet. Bij de begroting in '24 heeft u als raad besloten om het in '25 voort te zetten. We zijn nog niet klaar. Ik neem u graag in de eerste helft van 2025 mee in hoe het ervoor staat. Dus een statusupdate over het 'Bouwen aan vertrouwen'. Dan geeft u nog een statusupdate aan. Hoe staat het ervoor met het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein? De afgelopen periode is het al een aantal keren voorbijgekomen als we het over het sociaal domein hadden. Ook daar vraagt u: is een motie nodig? Het goede nieuws is dat we er zelf stevig op sturen. Ik verwacht in januari met u als raad toe over dat uitvoeringsprogramma in gesprek te kunnen gaan. U vraagt ook naar de aanmeldprocedure op de sites voor leerlingen. Het lijkt even goed nieuws, want ik verwacht in februari die afspraken te tekenen. De website staat al klaar. U geeft aan: dat kunnen we zo overnemen van Amersfoort. Wat dat betreft, koester ik onze goede samenwerking in Soest met de schoolbesturen. In nauwe samenwerking komen wij tot deze afspraken. We zijn bezig met de laatste puntjes op de i, want de verantwoordelijkheid ligt bij de schoolbesturen. Ik heb heel duidelijk gemaakt dat er een politieke druk is vanuit de raad om dit zo snel mogelijk te regelen. Dan het Onderwijsachterstandenbeleid. Sinds 2022 hebben we meer de regie en grip erop gepakt. Dit jaar zijn we ook gestart met de warme overdracht. Dus dat is zeker een punt wat bij ons op de agenda staat. Het Onderwijsachterstandenbeleid wordt in 2025 verder geëvalueerd. We monitoren de doelen. Het goede nieuws is dat we momenteel geen wachtlijst op onze taalklas hebben voor nieuwkomers. In januari stellen we weer de nieuwe afspraken vast. Dan wilt u graag het verbeterplan van Met Maya ontvangen. Met Maya is geen onderdeel van de gemeente. Het is een intern document. Dus ik kan u niet toezeggen om het verbeterplan met u te delen. In december verwachten we een raadsinformatiebrief. Wat ik wel kan, is die aan u allen sturen. Dan wordt er ingegaan op deze punten en de vragen die u heeft. We kunnen dan verder het gesprek erover aangaan. U vraagt ook: hoe monitoren we de investering in onze sociale teams? Het goede nieuws is dat we dat al ieder half jaar monitoren. We zien daarin een positieve beweging. Het feit dat wij in onze eigen begeleiding investeren, betekent een afname in de specialistische hulp die we toewijzen. Deze monitoring kunnen we heel mooi in onze voortgangsrapportages over het sociaal domein opnemen. Die maken onderdeel uit van het gevolg van de uitvoeringsprogramma's als we daarop terugkomen. Ik kom weer terug op de raads werkgroep Sociaal Domein. Ik zou bijna zeggen: halleluja. U weet hoe we met zijn allen erover denken. De afspraak op 22 november staat al in mijn agenda om met een groot deel van de raadsleden in gesprek te gaan. Dus over hoe we dat samen kunnen oppakken en zorgen dat de raad beter op de hoogte is van wat er allemaal speelt. Dan heb ik nog een vraag slash opmerking van POS over De Basis. U heeft moeite met de positie van De Basis en dat ouderen vanuit De Drie Eiken naar De Basis moeten. U heeft in deze begroting kunnen lezen dat wij graag naar mogelijkheden willen kijken. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de ouderen uit De Drie Eiken ook de weg naar De Basis kunnen vinden? Daar stellen we geld voor beschikbaar. Ik wil u nogmaals op het hart drukken dat De Basis het sociaal-cultureel centrum is voor alle Soesterbergers. Dus niet alleen de ouderen uit De Drie Eiken. Ik wil die boodschap echt overbrengen. Het zijn nu ook de jeugdigen uit Soesterberg. Die hadden eerst geen plek voor bijvoorbeeld een PlayStation-spel of andere activiteiten. Dat deden ze niet in De Drie Eiken. Die jongeren hebben daar hun plek gevonden met prachtige activiteiten. We zien een hele mooie beweging van de bibliotheek, meer leden. We zien een aanzuigende werking. We zetten echt iets moois neer voor de inwoners. Uw zorgpunten over de bewoners van De Drie Eiken hebben we gehoord. We stellen middelen beschikbaar om daarmee aan de slag te gaan. Ik denk dat ik er ben.

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024 Begroting 2025-2028

Tot slot wilde ik tegen meneer Lucas zeggen: ik vind het in het kader van de vrouwenrechten ontzettend mooi dat uw vrouw goed voor de lengte van haar rok vecht. Dat kan ik als wethouder Inclusie alleen maar toejuichen. Tot zover.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Sterenberg. Wethouder Suna.

WETHOUDER SUNA: Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik ingaan op de vragen die de VVD heeft gesteld inzake de RID. De 1,9 miljoen waar u het over heeft, is veel meer dan dienstverlening. Daar zitten alle kosten in voor hardware, maar ook zaken zoals informatieveiligheid, privacy van onze inwoners, en alle allerlei ICT-kosten. Wat we wel op dit moment doen, is het vastleggen van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst met de RID. Daarbij gaan we de verbeterpunten en de service herijken. Dat nemen we zeker mee. U had ook een vraag gesteld over de toename van de kosten van de BBS. De 1 miljoen die er staat, heeft te maken met de transformatie naar de nieuwe uitvoeringsorganisatie. Je hebt geld nodig om dat op een goede manier te regelen. Daarnaast hebben we naar verwachting te maken met een paar procent toename van de kosten. We weten het nog niet. Dat wordt allemaal uitgewerkt. Het heeft onder andere te maken met het kunnen versterken en verbeteren van de dienstverlening en de nabijheid voor onze inwoners. Dat is het belangrijkste. Daarnaast stelde u, BBS, en de ChristenUnie-SGP ook een vraag over wanneer we de beleidstaken erin kunnen verwerken, zodat we een beleidsafdeling krijgen. Dat is niet de bedoeling. Alle gemeenten houden hun eigen beleidsmedewerkers. Echter, het is zo dat we heel veel andere taken naar de uitvoeringsorganisatie brengen. We hebben een sterkere positie tegenover Amersfoort in het geheel. We werken nu al samen met onze beleidsmedewerkers. Dat zal alleen maar toenemen als de nieuwe uitvoeringsorganisatie een feit is. Wij komen in het eerste kwartaal bij u terug over de voortgang en hoe het ervoor staat met de nieuwe uitvoeringsorganisatie. Hopelijk neemt u straks in 2025 het besluit hierover. De ChristenUnie-SGP en het CDA hadden vragen over de werkagenda Wonen met zorg. Wonen met zorg is een onderdeel dat het fysiek domein en sociaal domein heel mooi bij elkaar brengt. We zijn een bestuurlijke overleg gestart met alle zorgaanbieders. Dus met onze partners in het veld en de corporaties. Daar hebben we de afgelopen maanden gesprekken mee gevoerd. Binnenkort hebben we een vervolgspraak om concrete doelen voor 2025 met elkaar af te spreken. Dan hebben we een intentieovereenkomst met die werkagenda. Als het een feit is, kan ik het begin '25 met de raad delen. Het is niet de bedoeling dat er een formeel besluitvormingsproces aan vastligt. Als het duidelijk is geworden wie de trekker is en we het klaar hebben, kan ik de werkagenda met u delen. De verwachting is dat we dat eind december of begin januari hebben. Dan waren er vragen van POS over de klachten van het Wmo-vervoer. Dat is zeer terecht. Het doet echt pijn om de schrijnende verhalen te horen. Die hebben ons ook bereikt, natuurlijk. Wij hebben de afgelopen weken veelvuldig overleg gehad met collega's uit de regio. Ook met de andere deelregio's wat er aan de hand is. De klachten zijn toegenomen. Zeker in Soest. Er zijn gesprekken gevoerd met het bureau die alle klachten over de vervoerder verzamelt. Het heeft echter niet tot het gewenste resultaat geleid. Wij hebben vanochtend in het bestuurlijk overleg van het sociaal domein afgesproken dat er een brief naar de vervoerder gaat. Dat is een dreigende brief. Wij verwachten zo snel mogelijk verbetering, anders gaan we over tot sommatie. Dat gebeurt niet zomaar. Dus in die zin zitten we er echt bovenop. Dan was er een vraag over de pre-mantelzorgwoningen. Ook een mooi voorbeeld van wonen en zorg die bij elkaar komt. U kunt in de begroting op pagina 77 zien dat we als actie hebben om in '25 aanvragen te krijgen voor pre-mantelzorgwoningen. Dat kunnen we in datzelfde jaar toereiken. Dat zou het mooiste zijn. Dat betekent dat er in '24 al een besluit is van beleidsregels rondom pre-mantelzorgwoningen. U heeft eerder een bericht gekregen dat het langer duurde dan verwacht vanwege het goed checken van alle juridische regels. Dat is in de afrondende fase. Binnenkort komt het naar het college. We hopen dit jaar nog een besluit erover te nemen. Daar wordt u uiteraard over geïnformeerd. Dan waren er vragen van de Partij van de Arbeid over de bovenwijkse voorzieningen. We hadden het over de maatschappelijke opgave en de kosten die daarmee gemoeid zijn. Zoals u aangeeft, is zo'n rotonde ook een voorbeeld waar we geld voor nodig hebben vanuit de maatschappelijke opgave. Wonen is niet alleen maar stenen, maar ook de infrastructuur en bereikbaarheid goed regelen. En de veiligheid van onze burgers garanderen. Dus in die zin zou dat zeker een optie kunnen zijn. U heeft de sloop en nieuwbouw genoemd. Neemt u ook de Rubenslaan daarin mee? De Rubenslaan is maar een klein onderdeel van het gebied waar u het over heeft. Die wijk hebben wij in de prestatieafspraken opgenomen als het bouwplan van Engh Midden. Zo noemen wij het met de corporaties. Het is nu in verkennende fase met de inwoners. Zodra er duidelijkheid over is, zal de verdere procedure een vervolg krijgen. Het komt ook richting uw raad. Ik denk dat we in '25 meer erover kunnen zeggen. Het is echt opgenomen in de locaties die in de planning staan. De laatste vraag die u had: wanneer gaan we op de fietsroutes fietsen? In '25 kunnen we al op de fietsroute van Amersfoort naar Utrecht fietsen. De andere van Amersfoort naar Hilversum wordt in '25 gestart en wellicht afgerond. De andere twee naar Utrecht Science Park vanuit Baarn en Amersfoort zijn in de verkenningsfase. Die zijn in de Mobiliteitsagenda van de

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028

regio Amersfoort opgenomen. Die zit nog in de verkenning, daarom kan ik u nog niet toezeggen wanneer u daar kunt fietsen. Wij hebben nog geen afspraken over de financiering, het tracé, en de planning. Dus dat komt later. Voorzitter, volgens mij heb ik alle vragen beantwoord die in mijn portefeuille zaten.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Suna. Dan kijk ik naar mijn plaatsvervanger, meneer Dijkhuizen. Het verzoek om het voorzitterschap over te nemen, en het tweede verzoek om mij daarna het woord te geven.

PLV. VOORZITTER: Precies. We gaan het riedeltje zo doen. Ik geef u het woord, meneer Metz.

BURGEMEESTER: Dank u wel. Er zijn een aantal vragen gesteld die mijn portefeuille betreffen. Ik heb vier clusters ervan gemaakt. Laat ik beginnen met de cluster 4 en 5 mei. Daar hebben we goede en intensieve contacten mee. Ook richting de veteranen. Er zijn vanuit twee fracties vragen erover gesteld. Die zijn druk doende met elkaar en gaan in gesprek. Er zijn twee locaties waar ze bij elkaar kunnen komen. Een locatie in Amersfoort in de kazerne. Daar is een plek gevonden. De ene groep is misschien makkelijk dan de andere. Ook bij het Nationaal Militair Museum zijn faciliteiten aangeboden. We proberen er handen en voeten aan te geven om de groep goed te kunnen identificeren. Het gaat overigens om ruim 300 inwoners van onze gemeente die als veteraan aan te merken zijn. Er zijn ook een heleboel jonge veteranen. Het is belangrijk om die te bereiken. Het Comité 4 en 5 mei is daar druk doende mee samen met vrijwilligers uit de veteranen sfeer. Ik ben blij om deze voortgang te kunnen melden. U heeft met een aantal fracties gesproken over 80 jaar bevrijding en waarom er niks in de begroting staat. Er zit een flauw bureaucratisch ding. Je moet je subsidieverzoek op tijd indienen en het was niet op tijd ingediend. Dat wil niet zeggen dat we 80 jaar uitbundig gaan vieren met elkaar. Herdenken en vieren, moet ik zeggen. Dat is beter. We beginnen in januari, tenminste als alles helemaal goed gaat met de Holocaust Day en het openen van een Holocaust Monument. Het kan iets later zijn als de kunstenaar het nog niet helemaal klaar heeft. Dat is een klein voorbehoud. Er is een heel breed programma in voorbereiding en zo goed als klaar. Dat wacht nog op het gesprek wat ik volgende week met het Comité 4 en 5 mei heb. De provincie heeft extra geld ter beschikking gesteld. Dus er komt een serieuzer en veel groter programma. Het gaat over meer dan € 10.000. De bureaucratie gaan we voor 80 jaar bevrijding niet leidend laten zijn. Mijn indringende gesprek met de voorzitter van 4 en 5 mei zal ertoe leiden, zodat we samen met Baarn waarschijnlijk een groot concert organiseren bij Paleis Soestdijk. Dan kunnen we allemaal dit hele belangrijke moment goed vieren, juist in het huidige tijdsgewricht. U kon het nog niet in de begroting vinden, want het was niet op tijd ingediend. Dat wil niet zeggen dat we het niet gaan doen. Ik denk dat ik volgend jaar tegen u ga zeggen: het oei-oei vogeltje is voorbij gekomen. Het kost iets meer, maar ik ga ervan uit dat het geen probleem is met deze steun in de raad. Dan zijn er een aantal vragen gesteld over het Evenementenbeleid 1.000 Jaar Soest. Ten eerste, er loopt een heel uitgebreide evaluatie bij de inwoners en organisatoren van het Evenementenbeleid. Die evaluatie zal ergens in de aankomende maanden klaar zijn. Dat betrekken we, natuurlijk. U heeft gezegd: 1 miljoen, dat is een hoop geld. Hoe gaat dat? Wat gaan we ervoor doen? Het leuke van het idee is dat het niet het feest is van de gemeente, maar het feest van alle inwoners van Soest om er wat mee te doen. Daarom hebben we volgende week een bijeenkomst waarin we heel breed mensen hebben uitgenodigd. We hebben organisaties en vertegenwoordigers van organisaties uitgenodigd. Ik zou zeggen: van de moskee tot het gilde. Van sport tot cultuur. En alles wat je ertussenin kunt bedenken. Professioneel en amateur om te brainstormen en te kijken. Hoe kunnen we met elkaar in Soest en Soesterberg dat duizendjarige bestaan vieren? Het moet niet het idee worden vanuit de gemeente en het gemeentebestuur. Alle ideeën moeten verzameld worden. Het leuke is om het over een aantal jaren te verspreiden, zodat iedereen de tijd kan heeft om het pad te maken. Dat gaat volgend jaar uiteindelijk tot een plan leiden. Dat plan wordt natuurlijk in de loop van de jaren steeds concreter, enzovoort. Het leuke daarvan is dat u er uiteindelijk over gaat. We hebben namelijk nog niet gezegd: dank u wel voor het geld als u het ter beschikking stelt. We gaan met elkaar een plan maken. Het moet niet van het gemeentebestuur zijn. Het moet echt van alle inwoners voor alle inwoners zijn. Het werd al gezegd door meneer Witlox, geloof ik. Wel in die lijn, want duizend jaar duurt echt nog tot 3028 voordat je het nog een keer kunt vieren. Dat ga ik in ieder geval niet meemaken. Het is heel bijzonder dat je zo lang bestaat en dat je dat met elkaar kunt vieren. Het doel is niet alleen om een feestje te vieren. Het is ook om een bijdrage aan de doelen te leveren die in het sociaal domein zijn geformuleerd. Namelijk die saamhorigheid, enzovoort. Er waren vorige week mensen hier die over de luikjes en gordijntjes spraken waar mensen achter zijn verdwenen. Dit is bedoeld om juist elkaar te ontmoeten en om die saamhorigheid met elkaar te doen. Dus het is een middel om een hoger liggend doel te bereiken. Alle positieve woorden daarover heb ik gekoesterd. Ik wil de raad uitdagen om volgende week dinsdagavond hier aanwezig te zijn en toe te horen. Wat mij betreft ook mee te doen met het gesprek over hoe we

**Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028**

dat gaan doen. Dat zal helemaal interactief zijn, maar we moeten iedereen daarin meenemen. Dan de dienstverlening, het meer serieuze onderwerp. Er zijn een tweetal vragen over gesteld. Meneer Groothuis: de ambitie van 75 % vind ik niet goed genoeg. Dat snap ik, maar we komen van een eindje verder. Ik wil met u de ambitie hoger zetten, maar tegelijkertijd moeten we ernaartoe groeien. Laten we met elkaar afspreken dat we hem voor het komende jaar op 75% laten staan. Ik weet dat u volgend jaar gaat zeggen dat u de ambitie hoger wilt. We gaan met elkaar in de organisatie kijken op welke wijze wij dat doen. Natuurlijk kan 100% niet, want niet iedere vraag kan altijd op de gewenste wijze beantwoord worden. Soms is het antwoord nee. Dat is ook geen gewenst antwoord. We gaan er wel wat aan doen, want ik ben het met u eens, 75%. We moeten in het kader van SMART ook realistisch zijn. Daar staat de R voor. We moeten de lat niet zo ver leggen, zodat het niet meer haalbaar is. De ambitie mag wat mij betreft hoger, maar laten we realistisch blijven in het pad daarnaartoe. Tot slot over dit onderwerp. Ik heb in mijn eigen handschrift bibliotheek paspoort opgeschreven. Ik denk dat u de goede volgorde van de discussie moet voeren. U moet eerst met elkaar besluiten dat u de bibliotheek hiernaartoe wil verplaatsen. Dan kunnen we de medewerkers opleiden, zodat ze gecertificeerd zijn om dat uit te geven. Je ziet dat alle gemeenten om ons heen steeds meer op afspraak werken, en steeds de afspraaktijden verkorten. Het heeft ook alles te maken met de financiën die daarvoor voor beschikbaar zijn. Ik vind het een goed idee om te kijken of we op deze manier wat bredere toegankelijkheid hebben, alleen wel in de goede volgorde. U moet eerst over het een beslissen, vervolgens moet het gerealiseerd worden en de mensen opgeleid worden. Dus dan zijn we even verder. Ik wil nog iets zeggen over veiligheid. Een aantal fracties heeft er iets over gezegd. Dank voor uw warme ondersteuning. Ik voelde het als portefeuillehouder. Ik voelde mij warm ondersteund door alle fracties op het domein veiligheid. Dat is superbelangrijk in dit hele complexe tijdsgewricht over dit onderwerp. Of het nu over Bibob gaat, de medewerkers zelf, of anderszins. Dat wordt in de organisatie als steun van u ervaren. Soms worden projecten gestopt, dat is jammer. Dan kom ik bij de vraag van de heer Groothuis, namens de fractie van Soest 2002. Zo'n project wordt gestopt, omdat er te weinig mensen zijn om het uit te voeren. Aan de andere kant zijn de scholen zo vol met een aanbod van dingen, dat er een knelpunt ontstaat. Ik ben het met u eens als je praat over de problematiek van de aanwas van jongeren daarin. Ik ben graag bereid om toe te zeggen om te werken en te kijken of wij op enigerlei wijze we er weer handen en voeten aan kunnen geven. Ik moet ook zuinig zijn op de capaciteit van de politie. Tegelijkertijd zijn er misschien andere manieren om via het CCV of anderszins invulling eraan te geven. Ik ga ermee aan de slag, maar op dit moment heb ik helaas de handen op de rug. Dank u wel.

PLV. VOORZITTER: Burgemeester Metz, ik dank u hartelijk voor uw enthousiasme en de uitbundige beantwoording van de vragen. Ik weet niet waar het toe gaat leiden, maar dat gaat u waarschijnlijk met ons doornemen. Ik geef graag het voorzitterschap terug aan u.

5. Fracties stellen extra vragen

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Dijkhuizen. Goed, ik ga kijken. Ik denk dat de vragen in grote lijn zijn beantwoord. Zijn er vragen waarvan de beantwoording absoluut randvoorwaardelijk is, voordat we het debat met elkaar in gaan of op een andere manier. Ik zie in ieder geval een vinger omhoog gaan. Mevrouw Suijkerbuijk.

MEVROUW SUIJKERBUIJK (GL): Dank u wel, voorzitter. Een vraag over de 4 miljoen. Het is fijn dat er geluisterd is naar de voorstellen. Fijn dat er ruimte wordt gegeven, maar het lijkt me niet de bedoeling dat wij deze 4 miljoen de aankomende week al in puur moties en amendementen invullen. Dus eigenlijk blijft de vraag bij ons: waarom wordt nu al die 4 miljoen geraamd? En waarom worden niet eerst de plannen gemaakt en daarna pas het budget aangevraagd?

VOORZITTER: Goed, ik ga kijken. We gaan eerst inventariseren, dan komt de beantwoording. Ik dacht dat ik deze al gehoord had, eerlijk gezegd. Ik ga kijken. Meneer Paauw.

DE HEER PAAUW (GGS): Voorzitter, even een verduidelijkende vraag over die 4 miljoen waar mevrouw Suijkerbuijk het over heeft. Ik ga ervan uit dat er nu al 1 miljoen op tafel ligt voor de energietransitie. Die wordt al besteed. We moeten ons realiseren dat die erin zit. Ik wil graag een bevestiging van het college erover. Nog even over het onderzoek van het theater. Ik wil graag van de wethouder weten: wanneer is dat gereed en is het voor de raad beschikbaar? Dank u wel.

VOORZITTER: Dat is bijna een technische vraag. Ik zie meneer Lucas en daarna meneer Stormbroek.

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024 Begroting 2025-2028

DE HEER LUCAS (CDA): Toch nog een verduidelijking over een vraag die ik gesteld heb. Die gaat over het bespreken van de werkagenda Wonen met zorg voor ouderen en het geld voor de uitvoering daarvan. Ik begrijp dat wij een raadsinformatiebrief krijgen over dit onderwerp. Dat is prima. Ik bedoelde niet dat wij daarover moeten besluiten. Ik kan me voorstellen dat we naar aanleiding van wat daarin staat, via de agendacommissie kunnen bekijken of het niet handig is om bijvoorbeeld een informatieavond met toelichting daarop te krijgen. Ik vind het te belangrijk om het alleen met een raadsinformatiebrief af te doen. Als ik het zo kan verstaan, vind ik het prima. VOORZITTER: Daar gaat u zelf over hoe u agendeert, natuurlijk. Ik zie dit meer als een ondersteunende opmerking. Meneer Stormbroek.

DE HEER STORMBROEK (POS): Dank u wel, voorzitter. Ik heb het college nodig om de suggestie van meneer Paauw helderder te krijgen over het surplus in het budget Burgerinitiatieven. Kan ik de vraag aan het college stellen om dat helder te krijgen? Ik begrijp van meneer Paauw dat er budget over is van het budget voor Burgerinitiatieven. Dat wil hij inzetten voor kunst in de openbare ruimte. Ik begrijp dat er namelijk aanvragen worden gedaan op het budget, maar dat die niet gehonoreerd worden. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar? Dus dat er budget over is, maar ook heel veel aanvragen niet worden goedgekeurd?

VOORZITTER: Dat vind ik een technische vraag, zou ik haast zeggen. Ik ga kijken wat het college in de beantwoording heeft. Zijn er nog meer verduidelijkende vragen? Dan kijk ik even naar het college, 2 minuten? O, er is nog een vraag. Mevrouw Welschen.

MEVROUW WELSCHEN (D66): Ik fluister op rechts. Sorry voor de vertraging. Even voor de verduidelijking, de 1 miljoen van de 4 miljoen is 1 miljoen voor het Energieprogramma. Licht die 3 miljoen echt open als er iets komt vanuit de raad? Dus dat het daadwerkelijk een optie is? Of liggen er niet al ergens ideeën en suggesties, waardoor als er iets uit de raad komt, het antwoord is: dat lukt helaas niet?

VOORZITTER: Ik snap het. Ik geef het college een schorsing van 3 minuten om deze verduidelijkende vragen goed kort samen te vatten. U heeft er nog eentje, meneer Witlox. In de rebound en dan stop ik ermee.

DE HEER WITLOX (PVDA): Dank u wel, voorzitter. Ik was getriggerd door het antwoord van de heer Suna op de bovenwijkse voorzieningen. Hij zei: dan kan het een optie zijn voor de rotonde Dalweg, Albert Cuyplaan. Ik zou graag een optie erop willen nemen, maar ik kan me niet zo goed voorstellen hoe dat moet. Nogmaals, eens in gedachten brengen wat het betekent als ik nu een optie zou nemen. Die vind ik iets meer in de techniek zitten, zal ik maar zeggen. Hij noemde het, sorry.

VOORZITTER: Het is niet zozeer een toelichtende vraag. Ik schors deze reeks voor 5 minuten. Dan komt het college met een antwoord. Daarna schors ik nog een keertje en vraag ik aan de fractievoorzitters om even hier te komen. Dan kunnen we even inventariseren of en over welk onderwerp we gaan debatteren. Ik schors nu voor een paar minuten.

6. Portefeuillehouders beantwoorden de vragen

VOORZITTER: Goed, dames en heren, ik heropen deze vergadering. Ik geef het woord aan wethouder Sterenberg.

WETHOUDER STERENBERG: Dank u wel. Van GroenLinks, GGS, en D66 opeenvolgende vragen over de 4 miljoen. GroenLinks vraagt: waarom nu al die 4 miljoen als de plannen niet duidelijk zijn? Wat wij geprobeerd hebben, is u tonen welke ruimte wij in de algemene reserve zien voor de raad om gebruik ervan te maken. Volgens ons past dat nog binnen een financieel degelijk beleid. De raad heeft meerdere keren opgeroepen: hoog dat bedrag van die reserve telkens niet zo op. Wij hebben gezegd: als we kijken, vinden we dit geoorloofd. GGS vroeg naar een van die onderwerpen daaruit. De bevestiging of dat miljoen voor de energietransitie daarmee geregeld is. Het is een besluit wat op twee plekken wordt genomen: in de begroting en met het instemmen van het Energieprogramma. Dus wanneer er ingestemd met de begroting en het Energieprogramma wordt, is dat miljoen uitgegeven. Licht er verder nog iets op de plank? Nee, verder ligt er nog niks op de plank. Het ligt nog open. Je kunt het geld maar een keer uitgeven, dus ik zou geen rat race aanmoedigen. Wie komt als eerste met de wilde plannen? Het idee is dat we met zijn allen kijken en toetsen of het voldoende doordachte en uitgewerkte plannen zijn, want je kunt het maar een keer uitgeven. Ik vertrouw op u als raad dat u dat ook hierop zult toepassen. Dus de kaders die u

Oordeelsvormende Vergadering: 7 november 2024
Begroting 2025-2028

altijd meegeeft en hoe strikt u bent op ons financieel degelijk beleid. Ik hoop dat het zo duidelijker is.

VOORZITTER: Dank u wel. Had wethouder Scholten nog wat? Ja, die rent naar de microfoon.

WETHOUDER SCHOLTEN: Dank u wel, voorzitter. Meneer Stormbroek van POS, u vroeg een technische vraag. Ik zal er ook een technisch antwoord op geven. Dat betekent heel kort en gecompriemd. U vraagt: er zijn aanvragen bekend voor het innovatiebudget en die zijn niet goedgekeurd. Als een aanvraag niet goedgekeurd is, voldoet die niet aan de daarvoor gestelde criteria en wordt er niet aan voldaan. Dank, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Scholten. Wethouder Treep.

WETHOUDER TREEP: Dank u wel, voorzitter. GGS, u vraagt wanneer het onderzoek van het theater klaar is. Om in culturele termen te blijven: it takes two to tango. Ik moet eerst met Idea hierover spreken om überhaupt te bedenken hoe we zoiets gaan aanpakken.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Treep. Dan kijk ik naar wethouder Sterenberg, nog een aanvulling? Nee, wethouder Suna? Ook niet. Goed, dan was dit het rondje technische vragen. Ik ga nu weer schorsen. Ik vraag de fractievoorzitters even hier, zodat we kunnen inventariseren wat er aan debatonderwerpen zijn als u het goed vindt. Ik schors een moment de vergadering. Ik vraag de fracties om hier te komen.

7. Afronding Algemene Beschouwingen en sluiting

VOORZITTER: Goed, dames en heren. Zou ik het college mogen vragen om de onderlinge beraadslagingen te staken? De rest van de raad en de zaal ook? Dan heropen ik deze vergadering. We hadden een korte schorsing om met elkaar te kijken of er naar aanleiding van de Algemene Beschouwingen onderwerpen waren om in debat met elkaar te gaan. De conclusie van de fractievoorzitters was: we hebben goed naar elkaars bijdragen geluisterd. Wat we in de begroting willen veranderen, hoeft niet nu in het debat. Dat gaat namelijk naar aanleiding van een motie of amendement dat volgende week plaatsvindt. Er is geen reden om het debat nu te voeren. Geen onderwerpen naar aanleiding van elkaars inbreng. Er zijn wel een aantal moties en amendementen in voorbereiding. Dat zijn wijzigingsvoorstellen of opdrachten aan het college om verder uit te werken naar aanleiding van de begroting. Die komen volgende week aan de orde. De fracties gaan ze nader voorbereiden en worden volgende week tijdig gepubliceerd, zodat mensen daarover kunnen nadenken. Dat gezegd hebbende, de Algemene Beschouwingen hebben we daarmee afgerond. Dan kan ik u danken voor al uw bijdragen. Ik wens u veel succes met het voorbereiden van de moties, amendementen, en uw afweging voor de besluitvorming rondom de begroting. Die gaan we volgende week donderdagavond doen. Ik sluit deze bijeenkomst.